

840**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI**

z dnia 14 czerwca 2002 r.

w sprawie planów ruchu zakładów górniczych.

Na podstawie art. 64 ust. 6 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 110, poz. 1190, Nr 115, poz. 1229 i Nr 154, poz. 1800) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1**Przepisy ogólne**

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe wymagania dotyczące części i treści planu ruchu:
  - a) zakładu górniczego,
  - b) sporządzanego w formie uproszczonej,
  - c) likwidowanego zakładu górniczego,
  - d) zakładu prowadzącego bezzbiornikowe magazynowanie substancji w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych,
  - e) zakładu prowadzącego składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych,
  - f) zakładu wykonującego roboty geologiczne, z uwzględnieniem specyfiki prowadzenia tych prac na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) okresy, na jakie mają być sporządzane plany ruchu,
- 3) tryb sporządzania planu ruchu i jego zmiany oraz tryb i terminy przedkładania planu ruchu (zmiany planu ruchu) do zatwierdzenia.

§ 2. 1. Szczegółowe wymagania dotyczące planu ruchu podziemnego zakładu górniczego oraz planu ruchu zakładu prowadzącego określone roboty podziemne z zastosowaniem techniki górniczej określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

2. Szczegółowe wymagania dotyczące planu ruchu odkrywkowego zakładu górniczego, w tym, sporządzanego w formie uproszczonej, planu ruchu odkrywkowego zakładu górniczego wydobywającego kopalinę pospolitą, określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

3. Szczegółowe wymagania dotyczące planu ruchu zakładu górniczego wydobywającego kopaliny otworami wiertniczymi, w tym, sporządzanego w formie uproszczonej, planu ruchu zakładu górniczego wydobywającego kopaliny pospolite otworami wiertniczymi, określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.

4. Szczegółowe wymagania dotyczące planu ruchu zakładu wykonującego roboty geologiczne określa załącznik nr 4 do rozporządzenia.

§ 3. Przepisy rozporządzenia dotyczące planu ruchu podziemnego zakładu górniczego stosuje się, w zakresie określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia, do planu ruchu zakładu prowadzącego bezzbiornikowe magazynowanie substancji lub składowanie odpadów w podziemnych wyrobiskach górniczych.

§ 4. Przepisy rozporządzenia dotyczące planu ruchu zakładu górniczego wydobywającego kopaliny otworami wiertniczymi stosuje się, w zakresie określonym w załączniku nr 3 do rozporządzenia, do planu ruchu zakładu prowadzącego bezzbiornikowe magazynowanie substancji lub składowanie odpadów w górotworze.

§ 5. 1. Przepisy rozporządzenia dotyczące treści planów ruchu poszczególnych rodzajów zakładów górniczych oraz zakładów, o których mowa w § 3 i 4, stosuje się do planów ruchu likwidowanych zakładów górniczych oraz likwidowanych zakładów, o których mowa w § 3 i 4.

2. Zakres stosowania, o którym mowa w ust. 1, określa:

- 1) załącznik nr 1 do rozporządzenia — w odniesieniu do likwidowanych podziemnych zakładów górniczych oraz likwidowanych zakładów, o których mowa w § 3,
- 2) załącznik nr 2 do rozporządzenia — w odniesieniu do likwidowanych odkrywkowych zakładów górniczych,
- 3) załącznik nr 3 do rozporządzenia — w odniesieniu do likwidowanych zakładów górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi oraz likwidowanych zakładów, o których mowa w § 4.

Rozdział 2**Szczegółowe wymagania dotyczące części i treści planu ruchu zakładu górniczego, okresy, na jakie mają być sporządzane plany ruchu, oraz tryb ich sporządzania i zmiany**

§ 6. 1. Plan ruchu powinien zawierać podstawowe dane dotyczące przedsiębiorcy i zakładu górniczego oraz określać zasady i sposób prowadzenia robót.

2. W przypadku gdy zakład górniczy obejmuje więcej niż jedną część prowadzącą samodzielnie ruch, plan ruchu tego zakładu powinien być tak sporządzo-

ny, aby dane objęte planem były zestawione odrębnie w odniesieniu do poszczególnych części zakładu górniczego.

§ 7. 1. Z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w załącznikach nr 1—4 do rozporządzenia, plan ruchu zakładu górniczego składa się z dwóch części:

- 1) podstawowej — zawierającej dane dotyczące zakładu górniczego, niewymagające regularnych zmian,
- 2) szczegółowej — zawierającej szczegółowe dane dotyczące ruchu zakładu górniczego oraz informacje dotyczące zasad i sposobu prowadzenia robót.

2. Część podstawową planu ruchu sporządza się na czas nie dłuższy niż okres ważności koncesji.

3. Część szczegółową planu ruchu sporządza się na okres trzech lat albo na cały planowany okres prowadzenia ruchu, jeżeli jest on krótszy.

4. Okres ważności części szczegółowej planu ruchu może być skrócony do jednego roku albo przedłużony do lat pięciu, w trybie przewidzianym dla zmian planu ruchu.

5. Plan ruchu w formie uproszczonej sporządza się na okres pięciu lat albo na cały planowany okres prowadzenia ruchu, jeżeli jest on krótszy.

§ 8. 1. Sporządzanie planu ruchu polega na opracowaniu danych ujętych w załącznikach do rozporządzenia.

2. Planem ruchu powinny być objęte tylko te zagadnienia, które występują lub mogą występować w zakładzie górniczym, dla którego sporządza się plan ruchu.

3. Poszczególne rozdziały oraz załączniki do części podstawowej planu ruchu powinny zawierać karty tytułowe, a każdy rozdział powinien stanowić odrębną całość.

§ 9. 1. Zmiany planu ruchu dokonuje się poprzez dodatek do planu ruchu.

2. Dodatki do części podstawowej planu ruchu powinny być sporządzane w formie nowej redakcji całego rozdziału (rozdziałów) lub załącznika (załączników).

3. Dodatki do części szczegółowej planu ruchu powinny być sporządzane w formie nowej redakcji poszczególnych punktów tej części.

4. Jeżeli zmiany dokonane w jednej części planu ruchu powodują potrzebę dokonania zmian w innej części tego planu, zmiany te powinny być również w niej dokonane.

§ 10. Jeżeli w granicach obszaru górniczego są planowane bądź prowadzone roboty związane z poszukiwaniem lub rozpoznawaniem złóż kopalin lub wód

podziemnych albo jeżeli obszary górnicze sąsiadują ze sobą w taki sposób, że eksploatacja kopalin ze względu na możliwość wzajemnego oddziaływania powinna być prowadzona pod odpowiednimi warunkami, plan ruchu powinien uwzględniać zachodzące współzależności oraz przewidywać środki organizacyjne, techniczne i inne, niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa pracy i bezpieczeństwa powszechnego oraz ochrony poszczególnych złóż kopalin i innych elementów środowiska naturalnego.

§ 11. W przypadku robót planowanych do wykonania na polskich obszarach morskich plan ruchu powinien uwzględniać wszystkie wymagania w zakresie ochrony środowiska morskiego wynikające z umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną.

Rozdział 3

Tryb i terminy przedkładania planów ruchu do zatwierdzenia

§ 12. 1. Plan ruchu oraz dodatek do planu ruchu przedkłada się do zatwierdzenia organowi nadzoru górniczego właściwemu dla miejsca wykonywania robót objętych tym planem.

2. Plan ruchu oraz dodatek do planu ruchu powinien być podpisany przez przedsiębiorcę oraz kierownika ruchu zakładu górniczego realizującego ten plan.

3. Plan ruchu oraz dodatek do planu ruchu przedkłada się do zatwierdzenia w dwóch egzemplarzach, z których jeden, po zatwierdzeniu, pozostaje w siedzibie właściwego organu nadzoru górniczego.

§ 13. 1. Z zastrzeżeniem ust. 2, plan ruchu zakładu górniczego oraz zakładu, o którym mowa w § 3 i 4, powinien być przedstawiony do zatwierdzenia właściwemu organowi nadzoru górniczego co najmniej na trzy miesiące przed zamierzonym rozpoczęciem wykonywania robót.

2. Plan ruchu sporządzony w formie uproszczonej, plan ruchu zakładu wykonującego roboty geologiczne, plan ruchu likwidowanego zakładu górniczego oraz plan ruchu likwidowanego zakładu, o którym mowa w § 3 i 4, powinien być przedstawiony do zatwierdzenia właściwemu organowi nadzoru górniczego co najmniej na 14 dni przed zamierzonym rozpoczęciem wykonywania robót.

§ 14. Dodatki do planu ruchu, wraz z uzasadnieniem, powinny być przedstawione właściwemu organowi nadzoru górniczego do zatwierdzenia co najmniej na 14 dni przed zamierzonym rozpoczęciem wykonywania robót.

§ 15. W przypadkach uzasadnionych względami bezpieczeństwa powszechnego, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego w zakładach górniczych właściwy organ nadzoru górniczego może skrócić terminy określone w § 13 i 14.

§ 16. Dodatki do części podstawowej planu ruchu powinny być przedstawione do zatwierdzenia właściwemu organowi nadzoru górniczego, wraz z kartą tytułową zmienionego rozdziału (załącznika). Na karcie tej organ nadzoru górniczego umieszcza adnotację o dacie i numerze decyzji zatwierdzającej ten dodatek.

§ 17. 1. Zatwierdzone przez organ nadzoru górniczego dodatki do części podstawowej planu ruchu powinny być włączone do tej części planu ruchu z równoczesnym wyłączeniem dotychczasowego rozdziału (załącznika) i odnotowaniem powyższego na karcie tytułowej rozdziału (załącznika).

2. Rozdziały (załączniki) części podstawowej planu ruchu, które zostały wymienione w sposób określony w ust. 1, powinny być ponumerowane oraz odpowiednio ewidencjonowane i przechowywane u przedsię-

biorcy przez cały czas trwania ruchu zakładu górniczego.

Rozdział 4

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 18. Uzupelnienie planów ruchu, w dostosowaniu do przepisów rozporządzenia, następuje w trybie zmiany planu ruchu w terminie do dnia 31 grudnia 2002 r.

§ 19. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2002 r.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji:

K. Janik

Załączniki do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 czerwca 2002 r. (poz. 840)

Załącznik nr 1

I. SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA DOTYCZĄCE PLANU RUCHU PODZIEMNEGO ZAKŁADU GÓRNICZEGO

1. Część podstawowa planu ruchu

Rozdział I

1.1. Nazwa, adres i dane teleadresowe zakładu górniczego oraz przedsiębiorcy.

1.2. Wskaźniki charakteryzujące zakład górniczy — według wzoru nr 1.

Rozdział II

1.3. Ogólna charakterystyka geologiczna i hydrogeologiczna złoża.

Rozdział III

1.4. Ogólna charakterystyka zagrożeń naturalnych występujących w zakładzie górniczym.

Rozdział IV

1.5. Prognoza wpływu działalności górniczej na przeobrażenia w środowisku. Przewidywany wpływ eksploatacji górniczej na powierzchnię w całym okresie prowadzenia ruchu zakładu górniczego.

1.6. Zasady postępowania ze skałą płoną i odpadami.

Rozdział V

1.7. Podstawowe obiekty i urządzenia zakładu górniczego — krótki opis, charakterystyka i dane techniczne. Składy materiałów wybuchowych — typ składów, ich lokalizacja, pojemność i sposób przewietrzania.

1.8. Zestawienie danych technicznych i parametrów ruchu urządzeń wyciągowych w szybach i szybkach oraz stacji wentylatorów głównych — według wzorów nr 2 i 3.

A. W planie ruchu likwidowanego podziemnego zakładu górniczego należy dodatkowo wprowadzić rozdziały VI—IX obejmujące następujące zagadnienia:

Rozdział VI

1.9. Okres likwidacji zakładu górniczego, w tym: terminy rozpoczęcia likwidacji, zakończenia eksploatacji, likwidacji urządzeń i obiektów oraz zakończenia likwidacji zakładu górniczego.

Rozdział VII

1.10. Ogólne zmiany warunków hydrogeologicznych przewidywanych w procesie likwidacji, z uwzględnieniem wpływów na sąsiednie zakłady gór-

nicze oraz na wody podziemne i powierzchniowe, w tym ujęcia wód pitnych.

1.11. Gospodarka wodno-ściekowa i ogólne zamierzenia w tym zakresie w związku z likwidacją zakładu górniczego — według wzoru nr 4.

1.12. Bilans odpadów i sposób postępowania z nimi.

Rozdział VIII

1.13. Wpływ likwidacji zakładu górniczego na środowisko oraz znajdujące się na powierzchni obiekty i urządzenia.

Rozdział IX

1.14. Sposób likwidacji wyrobisk, ze szczególnym uwzględnieniem przewidywanego zakresu zastosowania podsadzki.

1.15. Sposób likwidacji szybów.

B. W planie ruchu zakładu prowadzącego bezziornikowe magazynowanie substancji lub składowanie odpadów w podziemnych wyrobiskach górniczych, oprócz postanowień zawartych w punktach 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.7 i 1.8, dodatkowo należy wprowadzić rozdziały X—XIII obejmujące następujące zagadnienia:

Rozdział X

1.16. Przestrzeń bezziornikowego magazynowania substancji lub składowania odpadów zgodnie z udzieloną koncesją.

1.17. Charakterystyka zakładu górniczego, którego wyrobiska będą wykorzystywane jako magazyn lub składowisko podziemne:

- 1) przedsiębiorca, zakład górniczy,
- 2) adres i dane teleadresowe,
- 3) nazwa obszaru górniczego, rodzaj kopaliny,
- 4) stan zagospodarowania złoża (złoże eksploatacyjne, zakład górniczy w likwidacji, data zakończenia likwidacji),
- 5) gospodarka wodami kopalnianymi.

Rozdział XI

1.18. Metody bezziornikowego magazynowania substancji lub składowania odpadów.

1.19. Termin rozpoczęcia magazynowania lub składowania, przewidywany termin zamknięcia magazynu lub składowiska podziemnego.

1.20. Opis zagospodarowania powierzchni terenu w granicach objętych koncesją na bezzbiornikowe magazynowanie substancji lub składowanie odpadów w zasięgu oddziaływania magazynu lub składowiska podziemnego.

Rozdział XII

1.21. Charakterystyka geologiczna, hydrogeologiczna i geologiczno-inżynierska górotworu w przestrzeni objętej magazynowaniem substancji lub składowaniem odpadów.

Rozdział XIII

1.22. Zawartość związków chemicznych szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi w magazynowanych substancjach lub składowanych odpadach oraz ich własności.

1.23. Ocena przewidywanego wpływu magazynu lub składowiska podziemnego na środowisko.

1.24. Przedsięwzięcia dla ochrony środowiska.

Wykaz załączników do części podstawowej planu ruchu

1. Schemat organizacyjny zakładu górniczego z określeniem pionów i służb technicznych oraz stanowisk kierownictwa i dozoru ruchu.

2. Odpis koncesji na wydobywanie kopaliny.

3. Odpis zawiadomienia organu administracji geologicznej o przyjęciu bez zastrzeżeń dokumentacji geologicznych lub ich zmian.

4. Odpis zawiadomienia organu koncesyjnego o przyjęciu bez zastrzeżeń dodatku do projektu zagospodarowania złoża.

5. Mapa sytuacyjno-wysokościowa w skali nie mniejszej niż 1:10 000, z uwidocznieniem sytuacji powierzchni w granicach terenu górniczego, z odwzorowaniem granic obszaru górniczego i zaznaczeniem powierzchniowych obiektów budowlanych zakładu górniczego oraz granic obiektów lub obszarów, dla których wyznaczone zostały filary ochronne.

6. Podstawowe przekroje geologiczne przez złożo.

7. Odpisy pozwoleń wodnoprawnych na szczególne korzystanie z wód oraz w zakresie budownictwa wodnego i decyzji w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego, ochrony przed hałasem, ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz decyzji (zezwoleń, uzgodnień) dotyczących zasad postępowania z odpadami zakładu górniczego.

8. Schemat ideowy zasilania rurociągów przeciwpożarowych, zbiorniki wodne główne i rezerwowe oraz główne rurociągi w szybach.

A. Do planu ruchu likwidowanego podziemnego zakładu górniczego należy dodatkowo załączyć:

9. Odpis zawiadomienia organu administracji geologicznej o przyjęciu bez zastrzeżeń dodatku rozliczeniowego do dokumentacji geologicznej. Odpis zawiadomienia organu koncesyjnego o przyjęciu bez zastrzeżeń dodatku do projektu zagospodarowania złoża.

10. Inwentaryzację gruntów przekształconych wpływem działalności górniczej oraz przewidywany zakres i terminy wykonania prac rekultywacyjnych — według wzoru nr 5.

11. Harmonogram likwidacji zakładu górniczego.

12. Odpis zawiadomienia organu administracji geologicznej o przyjęciu bez zastrzeżeń dokumentacji hydrogeologicznej.

B. Do planu ruchu zakładu prowadzącego bezzbiornikowe magazynowanie substancji lub składowanie odpadów w podziemnych wyrobiskach górniczych, oprócz załączników nr 1, 6, 7 i 8, należy dodatkowo załączyć:

13. Odpis koncesji na bezzbiornikowe magazynowanie substancji lub składowanie odpadów w podziemnych wyrobiskach górniczych.

14. Odpis zawiadomienia organu administracji geologicznej o przyjęciu bez zastrzeżeń dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z bezzbiornikowym magazynowaniem substancji lub składowaniem odpadów w podziemnych wyrobiskach górniczych.

15. Odpis zawiadomienia organu administracji geologicznej o przyjęciu bez zastrzeżeń dokumentacji geologiczno-inżynierskiej sporządzonej dla magazynowania substancji lub składowania odpadów.

16. Mapę sytuacyjno-wysokościową w skali nie mniejszej niż 1:10 000, z uwidocznieniem sytuacji powierzchni w granicach możliwego zasięgu wpływu magazynu lub składowiska, z zaznaczeniem granic przestrzeni magazynowania substancji lub składowania odpadów określonych w koncesji, lokalizację obiektów zakładu, dróg transportu substancji lub odpadów, szybów i miejsc udostępnienia magazynu lub składowiska z powierzchni, ujęć wód podziemnych i powierzchniowych.

2. Część szczegółowa planu ruchu

2.1. Określenie tytułu prawnego do nieruchomości, na której przedsiębiorca zamierza prowadzić prace mające na celu wydobywanie kopaliny.

2.2. Zakres wykorzystania zasobów złoża w okresie ważności planu ruchu w nawiązaniu do projektu zagospodarowania złoża.

2.3. Zasoby kopaliny towarzyszących określone w dokumentacji geologicznej. W przypadku ich pozyskiwania, należy podać zakres i częstotliwość pomiarów parametrów złożowych oraz warunki eksploatacji.

2.4. Opis partii pokładów lub złoża, w których mają być prowadzone roboty górnicze, z zestawieniem ro-

bót eksploatacyjnych — tabelarycznie według wzoru nr 1A. W razie konieczności należy zamieścić uzupełnienie tabeli w formie opisowej.

2.5. Podsadzka:

- 1) zakres stosowania poszczególnych rodzajów podsadzki,
- 2) stosowane technologie podsadzania, zasadnicze parametry techniczne i eksploatacyjne instalacji i urządzeń podsadzkowych,
- 3) jakość podsadzki,
- 4) sposób przygotowania,
- 5) sposób odprowadzania i oczyszczania wody podsadzkowej,
- 6) lokalizacja, ilość i pojemność osadników polowych,
- 7) wykorzystanie odpadów.

2.6. Planowane wyrobiska udostępniające i główne wyrobiska przygotowawcze — według wzoru nr 2A.

Wyszczególnienie:

- 1) szyby i szybiki,
- 2) chodniki podstawowe na poziomach,
- 3) główne upadowe,
- 4) przekopy i inne wyrobiska kamienne.

W odniesieniu do złóż (pokładów) zagrożonych tąpnięciami należy ująć cały zakres robót przygotowawczych.

2.7. Przewidywane roboty geologiczne prowadzone z powierzchni i wyrobisk górniczych, z podaniem celu i techniki robót wiertniczych.

2.8. Przewidywane roboty wiertnicze dla celów technologicznych.

2.9. Przewidywane roboty remontowe głównych wyrobisk górniczych.

2.10. Projektowane zmiany w podstawowych obiektach i urządzeniach zakładu górniczego (budowa nowych, przebudowa, rozbudowa lub likwidacja) — według wzoru nr 3A. Programy remontów kapitalnych i modernizacji w odniesieniu do podstawowych obiektów i urządzeń zakładu górniczego z podaniem zakresu i planu naprawy oraz planu modernizacji.

2.11. Charakterystyka terenu zakładu górniczego z określeniem obiektów budowlanych zakładu górniczego.

2.12. Projektowane roboty w zakresie budowy nowych, przebudowy, rozbudowy, remontu, montażu i rozbiórki obiektów budowlanych zakładu górniczego — według wzoru nr 4A.

2.13. Przewietrzanie:

- 1) sposoby regulacji grupowych i rejonowych prądów powietrza, połączenia pomiędzy prądami powietrza doprowadzanym od szybu wdechowego a odprowadzanym do szybu wydechowego oraz podsieciami wentylacyjnymi i ich zabezpieczenia,

- 2) rejonny przewietrzane prądem powietrza prowadzonym na upad, wyrobiska przewietrzane na upad, zastosowane środki bezpieczeństwa — należy powołać się na posiadane zezwolenia,

- 3) otwory równoznaczne podsieci wentylacyjnych oraz otwory równoznaczne dla optymalnej pracy wentylatorów głównego przewietrzania,

- 4) harmonogram niezbędnych robót związanych ze zmianami w sieci wentylacyjnej,

- 5) połączenie wentylacyjne z sąsiednimi zakładami górniczymi — należy powołać się na posiadane zezwolenia i terminy ich ważności.

2.14. Zagrożenie metanowe:

- 1) zaliczenie złóż (pokładów) lub ich części do poszczególnych kategorii zagrożenia metanowego,

- 2) metanonośność w pokładach lub ich częściach, a w odniesieniu do zakładów górniczych wydobywających sól — gazonośność złoża lub jego części,

- 3) przewidywane kształtowanie się zagrożenia metanowego w miarę rozwoju eksploatacji,

- 4) metanowość bezwzględna zakładu górniczego.

2.15. Zagrożenie wyrzutami gazów i skał:

- 1) zaliczenie złóż (pokładów) lub ich części do odpowiednich kategorii zagrożenia wyrzutami gazów i skał,

- 2) sposób wykonywania robót strzałowych.

2.16. Zagrożenie wybuchem pyłu węglowego:

Zestawienie pokładów lub ich części albo wyrobisk lub ich części zaliczonych do odpowiednich klas zagrożenia wybuchem pyłu węglowego.

2.17. Zagrożenie pożarowe:

- 1) ocena zagrożenia pożarowego oddziało wydobyczych,

- 2) zestawienie pól pożarowych z podaniem powierzchni w m² otamowanych zasobów w tonach i daty powstania pola,

- 3) plan likwidacji pól pożarowych.

2.18. Zagrożenie tąpnięciami:

- 1) zaliczenie złóż (pokładów) lub ich części do odpowiednich stopni zagrożenia tąpnięciami,

- 2) przewidywane kształtowanie się stanu zagrożenia tąpnięciami w miarę rozwoju robót górniczych, z uwzględnieniem zaszłości eksploatacyjnych.

2.19. Zagrożenie wodne i warunki hydrogeologiczne:

- 1) zaliczenie złoża lub jego części do odpowiednich stopni zagrożenia wodnego,

- 2) wody opadowe, zbiorniki wodne powierzchniowe i podziemne zagrażające bezpieczeństwu ruchu zakładu górniczego,

- 3) zestawienie zbiorników wodnych — według wzoru nr 5A,

- 4) przewidywane kształtowanie się zagrożenia wodnego, z uwzględnieniem zagrożeń związanych z odprowadzaniem wód podszkorych oraz ze strony szybów i otworów wiertniczych,
- 5) przewidywane kształtowanie się zagrożenia wodnego ze strony wód powodziowych dla zakładu górniczego, sposoby zabezpieczenia obiektów i wyrobisk górniczych przed skutkami powodzi.

2.20. Zagrożenie radiacyjne naturalnymi substancjami promieniotwórczymi:

Opis występującego zagrożenia radiacyjnego naturalnymi substancjami promieniotwórczymi.

2.21. Zagrożenie działaniem pyłów szkodliwych dla zdrowia:

Opis występującego zagrożenia działaniem pyłów szkodliwych dla zdrowia.

2.22. Zespoły do spraw rozpoznawania i zwalczania poszczególnych zagrożeń naturalnych.

2.23. Technika robót strażowych:

- 1) metody wykonywania robót strażowych,
- 2) roboty strażowe, wykonywane na podstawie udzielonych specjalnych zezwoleń,
- 3) organizacja służby strażowej.

2.24. Pokłady podebrane:

- 1) wykaz podebranych części złoża, w których prowadzi się roboty, z podaniem stosownych środków bezpieczeństwa,
- 2) części złoża (pokładu), które mają być podebrane, ze szczególnym uwzględnieniem skutków podebrania.

2.25. Wielkość i uzasadnienie strat złożowych dla poszczególnych kopalni, pokładów i systemów eksploatacji — zestawienie, odpowiednio, według wzorów nr 6A, 7A i 8A.

2.26. Ochrona środowiska wraz z obiektami budowlanymi. Zamierzenia w zakresie zapobiegania i ograniczania szkód.

W szczególności należy uwzględnić:

- 1) rygory eksploatacji złoża pod oznaczonymi dobrami wymagającymi ochrony — środki profilaktyki górniczej i budowlanej, koordynację robót górniczych i zapobiegawczo-naprawczych, obserwacje obiektów budowlanych, geodezyjne, geofizyczne i inne pomiary wskaźników deformacji oraz parametrów drgań podłoża powodowanych działalnością górniczą,
- 2) charakterystykę zagospodarowania powierzchni terenu górniczego w granicach zasięgu wpływów projektowanej eksploatacji, wykorzystując do tego wyniki inwentaryzacji, oraz zestawienie obiektów budowlanych — według wzoru nr 10A,
- 3) prognozę wpływu działalności górniczej na przeobrażenia środowiska zwłaszcza w zakresie:

- a) deformacji ciągłych,
- b) deformacji nieciągłych,
- c) drgań gruntu,
- d) szkód w obiektach budowlanych,
- e) szkód w obiektach gospodarki wodnej,
- f) zalewisk terenowych i podtopień gruntu,

4) ustalenia sposobu przeciwdziałania i usuwania skutków eksploatacji, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony użytków rolnych i leśnych oraz obiektów powierzchniowych i infrastruktury technicznej, jak również rekultywacji terenów przekształconych w wyniku działalności górniczej,

5) gospodarkę odpadami oraz masami ziemnymi lub skalnymi,

6) gospodarkę wodno-ściekową, w tym zapotrzebowanie, doprowadzenie, odprowadzenie, oczyszczanie i wykorzystanie wód (środki techniczne, bilans, podstawy prawne),

7) ochronę powietrza przed zanieczyszczeniem (urządzenia ochrony powietrza, ich stan techniczny, zamierzenia w zakresie ograniczenia emisji zorganizowanej i niezorganizowanej),

8) ochronę przed hałasem i wibracjami przenikającymi do środowiska, urządzenia ochronne i ich stan techniczny, zamierzenia w zakresie ograniczenia hałasu, wibracji i zapylenia przenikających do środowiska,

9) czynniki mające wpływ na środowisko, w szczególności:

- a) substancje toksyczne,
- b) źródła promieniowania jonizującego (naturalne i sztuczne).

Wielkość, występowanie oraz środki zmierzające do zwalczania.

2.27. Czynniki szkodliwe dla środowiska pracy: mikroklima, hałas, drgania i wibracje, substancje toksyczne i zamknięte źródła promieniowania — rodzaj źródła i miejsce występowania.

A. W planie ruchu likwidowanego zakładu górniczego pominąć należy zagadnienia ujęte w punktach 2.2, 2.3, 2.4, 2.6, 2.7, 2.10, 2.14, 2.18, 2.24, 2.25, 2.26, a dodatkowo uwzględnić:

2.28. Rozliczenie zasobów w nawiązaniu do dokumentacji geologicznej i projektu zagospodarowania złoża.

2.29. Wielkość strat złożowych dla poszczególnych kopalni (pokładów) i całego złoża według stanu na koniec okresu eksploatacji — zestawienie według wzoru nr 9A.

2.30. Przewidywane zmiany charakteru i kolejności likwidacji podstawowych obiektów i urządzeń zakładu górniczego.

2.31. Opis robót górniczych związanych z likwidacją, wraz z opisem partii złoża (pokładów), w których nastąpi zakończenie eksploatacji — według wzoru nr 1A.

2.32. Planowane do likwidacji wyrobiska udostępniające i główne wyrobiska przygotowawcze — według wzoru nr 2A — oraz wykaz i harmonogram wyrobisk przewidzianych do likwidacji.

2.33. Zagrożenie metanowe: przewidywane kształtowanie się zagrożenia metanowego w miarę postępu likwidacji, sposoby zwalczania tego zagrożenia, z uwzględnieniem odmetanowania, metanometrii automatycznej, a także wpływu tego zagrożenia na powierzchnię po likwidacji zakładu górniczego.

2.34. Zagrożenie tąpniętami: przewidywane kształtowanie się i zwalczanie zagrożenia tąpniętami w miarę postępu likwidacji.

2.35. Ochrona środowiska.

Zamierzenia w zakresie ograniczenia i usuwania ujemnych wpływów działalności zakładu górniczego.

W szczególności należy uwzględnić:

- 1) zabezpieczenia wyrobisk górniczych udostępniających złoża z powierzchni,
- 2) uzdatnienie do zagospodarowania terenów pozostałych po działalności górniczej,
- 3) określenie kategorii przydatności terenu do zabudowy po zakończeniu działalności górniczej,
- 4) sposób zatopienia zrobów, z uwzględnieniem ochrony wód,
- 5) sposób przeciwdziałania zmianom stosunków wodnych na powierzchni po zatopieniu zakładu górniczego i podniesieniu poziomu wód gruntowych,
- 6) sposób zabezpieczenia obiektów, urządzeń lub wyrobisk stanowiących zabytki kultury materialnej,
- 7) sposób zabezpieczenia dokumentacji mierniczo-geologicznej zakładu górniczego,
- 8) sposób zabezpieczenia niewykorzystanej części złoża kopaliny,
- 9) sposób zabezpieczenia sąsiednich złóż kopaliny,
- 10) sposób ochrony wyrobisk sąsiednich zakładów górniczych,
- 11) sposób zabezpieczenia przed niekontrolowaną emisją gazów kopalnianych,
- 12) metody i środki zapobiegające powstawaniu zalewisk i podtopień terenów powierzchni.

B. W planie ruchu zakładu prowadzącego bezbiornikowe magazynowanie substancji lub składowanie odpadów w podziemnych wyrobiskach górniczych pominąć należy zagadnienia ujęte w punktach 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.10, 2.24, 2.25, 2.28, 2.29, 2.30, 2.31, 2.32, 2.33, 2.34 i 2.35, a dodatkowo uwzględnić:

2.36. Sposób udostępnienia wyrobiska do bezbiornikowego magazynowania substancji lub składowania odpadów.

2.37. Charakterystykę podziemnego wyrobiska, przeznaczonego do bezbiornikowego magazynowania substancji lub składowania odpadów, ze wskazaniem: lokalizacji, jego rodzaju, wymiarów, rodzaju obudowy, sposobu przewietrzania oraz pojemności (całkowitej, planowanej chłonności, wydajności składowania).

2.38. Niezbędne prace adaptacyjne, w tym uszczelnianie, ekranizacja górotworu, likwidacja zbędnych wyrobisk.

2.39. Wpływ robót górniczych na stabilność wyrobisk, w których przewiduje się bezbiornikowe magazynowanie substancji lub składowanie odpadów.

2.40. Prace zabezpieczające substancje lub odpady przed ich przemieszczaniem.

2.41. Zamierzenia dotyczące zwiększenia zdolności magazynowania lub składowania.

2.42. Charakterystykę magazynu substancji lub składowiska odpadów obejmującą:

- 1) rodzaj, stan skupienia, pozycję klasyfikacyjną,
- 2) miejsce pochodzenia,
- 3) własności fizyczne (odsączalność, odporność termiczną),
- 4) wyniki badań: składu chemicznego, radioaktywności, toksyczności i wytrzymałości.

2.43. Charakterystykę jakości i ilości użytych nośników i komponentów.

2.44. Opis procesu magazynowania lub składowania.

2.45. Opis środków transportu substancji lub odpadów do wyrobisk.

2.46. Sposób przygotowania substancji przed magazynowaniem lub odpadów przed składowaniem.

2.47. Odprowadzenie wód z rejonu magazynowania substancji lub składowania odpadów.

2.48. Sposób zamknięcia magazynu substancji lub składowiska odpadów.

2.49. Opis zagrożeń, które mogą mieć wpływ na bezpieczeństwo powszechne, z podaniem sposobu przeciwdziałania tym zagrożeniom.

2.50. Przewidywane działania zapobiegawcze w przypadku niekontrolowanego przedostawania się substancji z magazynu w trakcie magazynowania lub po zamknięciu magazynu, a także odpadów ze składowiska w trakcie składowania lub po zamknięciu składowiska.

2.51. Przewidziane kontrole warunków magazynowania lub składowania (zakres i częstotliwość badań).

2.52. Warunki szkodliwe dla środowiska pracy.

Wykaz załączników do części szczegółowej planu ruchu

1. Mapa sytuacyjno-wysokościowa powierzchni w skali nie mniejszej niż 1:5 000, a w uzasadnionych przypadkach w skali 1:10 000, z uwidocznieniem sytuacji i zagospodarowania powierzchni w granicach terenu górniczego, obiektów lub obszarów, dla których wyznaczone zostały filary ochronne, oraz kategorie odporności obiektów równej lub niższej od kategorii terenu górniczego w granicach zasięgu wpływów planowanej eksploatacji.

2. Mapa sytuacyjno-wysokościowa powierzchni w skali nie mniejszej niż 1:5 000, a w uzasadnionych przypadkach w skali 1:10 000, z zaznaczeniem obrysu parcel przewidzianych do eksploatacji stref i wielkości wpływów planowanej eksploatacji górniczej. Należy uwzględnić wpływy eksploatacji sąsiednich zakładów górniczych. W planie ruchu likwidowanego zakładu górniczego na mapie należy uwidocznić wielkości obniżen docelowych i kategorie przydatności terenu do zabudowy po zaprzestaniu działalności górniczej.

3. Mapa sytuacyjno-wysokościowa powierzchni zakładu górniczego w skali nie mniejszej niż 1:5 000 z naniesieniem obiektów budowlanych zakładu górniczego.

4. Mapy wyrobisk górniczych w skali nie mniejszej niż 1:5 000 zaktualizowane na koniec pierwszego półroczia poprzedzającego ważność opracowywanego planu ruchu z naniesieniem:

- 1) granic części złoża w danym obszarze górniczym, eksploatowanego przez inny zakład górniczy,
- 2) parcel przeznaczonych do eksploatacji w okresach rocznych oznaczonych odrębnymi kolorami,
- 3) parcel, w których obrębie projektuje się roboty przygotowawcze, z zaznaczeniem robót udostępniających wymienionych w punkcie 2.6,
- 4) wyrobisk i robót geologicznych, wykonywanych otworów wymienionych w punktach 2.7 i 2.8, w okresach rocznych, oznaczonych odrębnymi kolorami,
- 5) parcel złoża zakwalifikowanych do przewidywanych strat w zasobach przemysłowych i nieprzemysłowych.

Na mapach wyrobisk górniczych należy uwidocznić również:

- 6) pola pożarowe, tamy pożarowe, tamy bezpieczeństwa,
- 7) zbiorniki wodne, uskoki wodonośne, filary bezpieczeństwa dla zbiorników, otwory wiertnicze z oznaczeniem otworów niezlikwidowanych oraz tamy wodne,
- 8) stopnie zagrożenia wodnego,
- 9) krawędzie pozostawionych części pokładów wyżej i niżej leżących, które mogą mieć wpływ na eksploatację,
- 10) główne, grupowe i rejonowe prądy powietrza,
- 11) urządzenia wentylacyjne,

- 12) projektowane wyrobiska przygotowawcze oddziałowe,
- 13) na płaszczyznach przeznaczonych do eksploatacji — długość i kierunek prowadzenia wyrobisk oraz ich wybieg,
- 14) kategorie zagrożenia metanowego,
- 15) stopnie zagrożenia tapaniami,
- 16) lokalizację źródeł promieniowania jonizującego,
- 17) filary ochronne i bezpieczeństwa.

5. Profile litologiczne dla każdego projektowanego do eksploatacji pola w skali nie mniejszej niż 1:200, a w uzasadnionych przypadkach w skali nie mniejszej niż 1:500, z wykazaniem warstw geologicznych w stropie, nie mniej jednak niż 5-krotnej grubości złoża (pokładu) eksploatowanego oraz co najmniej 50 metrów dla złoża pokładu skłonnego do tupań i w spągu do 20 metrów.

6. Schematy urządzeń do odmetanowania z podaniem rurociągów odmetanowania oraz stacji odmetanowania.

7. Schemat rurociągów podsadzkowych oraz instalacji przemysłowego wykorzystania odpadów w wyrobiskach górniczych.

8. Schematy ideowe głównego i rezerwowego zasilania zakładu górniczego i jego podstawowych obiektów w energię elektryczną, parę, sprężone powietrze i wodę z podaniem zasadniczych parametrów.

9. Schemat głównego odwadniania z podaniem zasadniczych parametrów.

10. Schematy układu transportu pod ziemią, z uwzględnieniem jazdy ludzi, i wewnątrzzakładowego na powierzchni.

11. Schemat ideowy centralnych urządzeń klimatyzacyjnych.

12. Książka obudowy obejmująca rysunki obudowy dla wyrobisk korytarzowych oraz dla grupy wyrobisk eksploatacyjnych.

Do planu ruchu zakładu prowadzącego bezzbiornikowe magazynowanie substancji lub składowanie odpadów w podziemnych wyrobiskach górniczych należy dodatkowo załączyć:

13. Mapy podstawowych przekrojów geologicznych przez rejon magazynu substancji lub składowiska odpadów.

14. Mapę rozmieszczenia magazynowanych substancji oraz odpadów w wyrobisku.

II. SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA DOTYCZĄCE PLANU RUCHU ZAKŁADU PROWADZĄCEGO OKREŚLONE ROBOTY PODZIEMNE Z ZASTOSOWANIEM TECHNIKI GÓRNICZEJ

(Plan ruchu nie zawiera części podstawowej)

1. Nazwa, adres i dane teleadresowe zakładu.

2. Zasadnicze wskaźniki charakteryzujące zakład — według wzoru nr 1.

3. Określenie tytułu prawnego do nieruchomości.

4. Charakterystyka terenu zakładu z określeniem obiektów budowlanych zakładu.

5. Ogólna charakterystyka geologiczna i hydrogeologiczna górotworu.

6. Prognoza wpływu robót podziemnych na przeobrażenia powierzchni w całym okresie prowadzenia tych robót.

7. Podstawowe obiekty i urządzenia zakładu — krótki opis, charakterystyka i dane techniczne. Składy materiałów wybuchowych — typ składów, ich lokalizacja, pojemność i sposób przewietrzania, ewentualne posiadane zezwolenia na odstępstwo od określonych wymagań przewidzianych w przepisach, z podaniem zakresu ich stosowania oraz nazwy organu, który ich udzielił.

8. Zestawienie danych technicznych i parametrów ruchu urządzeń wyciągowych w szybach i szybkach oraz stacji wentylatorów głównych — według wzorów nr 2 i 3.

9. Ogólne zmiany warunków hydrogeologicznych, z uwzględnieniem wpływów na sąsiednie zakłady górnicze oraz na wody podziemne i powierzchniowe, w tym ujęcia wód pitnych.

10. Gospodarka wodno-ściekowa i ogólne zamierzenia w tym zakresie — według wzoru nr 4.

11. Przewidywane przebudowy i roboty remontowe głównych wyrobisk górniczych (w szczególności poszerzanie głównych dróg przewozowych, szybów).

12. Projektowane zmiany w podstawowych obiektach i urządzeniach zakładu oraz obiektów budowlanych (budowa nowych, przebudowa, rozbudowa lub likwidacja) — według wzorów nr 3A i 4A.

13. Programy remontów kapitalnych i modernizacji w odniesieniu do obiektów i urządzeń, o których mowa w punkcie 12, z podaniem zakresu i planu naprawy oraz planu modernizacji.

14. Przewietrzanie:

- 1) sposoby regulacji grupowych i rejonowych prądów powietrza i ich zabezpieczenia,
- 2) otwory równoznaczne podsieci wentylacyjnych oraz otwory równoznaczne dla optymalnej pracy wentylatorów głównego przewietrzania,
- 3) połączenie wentylacyjne z sąsiednimi zakładami górniczymi — należy powołać posiadane zezwolenia i terminy ich ważności,
- 4) rejonu przewietrzane prądem powietrza sprowadzanym na upad, wyrobiska przewietrzane na upad.

15. Zagrożenie metanowe:

- 1) zaliczenia złóż (pokładów) lub ich części do poszczególnych kategorii zagrożenia metanowego,
- 2) przewidywane kształtowanie się zagrożenia metanowego w miarę rozwoju prowadzonych robót.

16. Zagrożenie wyrzutami gazów i skał:

Zaliczenie złóż (pokładów) lub ich części do odpowiednich kategorii zagrożenia wyrzutami gazów i skał.

17. Zagrożenie wybuchem pyłu węglowego:

Zaliczenie pokładów lub ich części albo wyrobisk lub ich części do odpowiednich klas zagrożenia wybuchem pyłu węglowego.

18. Zagrożenie pożarowe:

Określenie zagrożenia pożarowego.

19. Zagrożenie tąpnięciami:

Zaliczenie złóż (pokładów) lub ich części do odpowiednich stopni zagrożenia tąpnięciami.

20. Zagrożenie wodne i warunki hydrogeologiczne:

- 1) klasyfikacja zakładu górniczego pod względem zagrożenia wodnego (zaliczenie złóż lub ich części do odpowiednich stopni zagrożenia wodnego),
- 2) kształtowanie się zagrożenia wodnego ze strony wód powodziowych dla zakładu górniczego, sposoby zabezpieczenia obiektów i wyrobisk górniczych przed skutkami powodzi.

21. Zagrożenie radiacyjne naturalnymi substancjami promieniotwórczymi:

Klasyfikacja wyrobisk pod względem stopnia zagrożenia radiacyjnego naturalnymi substancjami promieniotwórczymi.

22. Inne czynniki szkodliwe dla zdrowia załogi: mikroklimat, hałas, drgania i wibracje, zapylenie, substancje toksyczne i zamknięte źródła promieniowania — miejsca występowania i lokalizacja.

Wykaz załączników do planu ruchu

1. Mapa sytuacyjno-wysokościowa powierzchni w skali nie mniejszej niż 1:5 000, a w uzasadnionych przypadkach w skali 1:10 000, z uwidocznieniem sytuacji i zagospodarowania powierzchni, dóbr, dla których wyznaczone zostały filary ochronne, oraz odporności obiektów w granicach zasięgu wpływów projektowanych robót górniczych.

2. Uproszczony, przestrzenny schemat przewietrzania sporządzony na początek okresu ważności planu ruchu.

3. Schematy ideowe planowanych zmian zasilania zakładu i jego podstawowych obiektów w energię elektryczną, parę, sprężone powietrze i wodę, z uwzględnieniem i podaniem zasadniczych parametrów.

4. Schemat dotyczący planowanych zmian w urządzeniach i układach głównego odwadniania.

5. Schematy ideowe dotyczące planowanych zmian w układzie transportu, z uwzględnieniem jazdy ludzi.

6. Książka obudowy obejmująca rysunki obudowy dla wyrobisk.

7. Schemat organizacyjny zakładu z określeniem pionów i służb technicznych oraz stanowisk kierownictwa i dozoru ruchu.

Wzór nr 1

Zakłady górnicze
podziemne

Zakład górniczy.....

Część podstawowa

Lp.	Zasadnicze wskaźniki	Jednostka	Wielkość, ilość	Uwagi
1	2	3	4	5
1.	Obszar górniczy	km ²		
2.	Teren górniczy	km ²		
3.	Złoże (pokłady) przewidziane do eksploatacji (udokumentowane)	szt.		
4.	Przewidywane wydobywanie	t/d		
5.	Czas trwania ruchu zakładu górniczego	lata		
6.	Szyby wydobywcze	szt.		
7.	Szyby pomocnicze	szt.		
8.	Szyby wentylacyjne	szt.		
9.	Szyby z jazdą ludzi	szt.		
10.	Sztolnie wentylacyjne (upadowe)	szt.		
11.	Główne poziomy wydobywcze	nazwa, głębokość		
12.	Pozostałe poziomy	nazwa, głębokość		
13.	Wielkość dopływu wody	m ³ /min		
14.	Pompownie:			
	- główne	liczba, poziom		
	- pomocnicze	liczba, poziom		
15.	Stacja badań geofizycznych:			
	- seismologiczna	liczba kanałów		
	- sejsmoakustyczna	liczba geofonów		
16.	Stacjonarna stacja odmetanowania	lokalizacja		
17.	Centrala dyspozytorska	liczba łącz		
18.	Centrala metanometryczna	liczba czujników		

Uwaga!

Przez pojęcie wskaźnika wykorzystania zasobów przemysłowych rozumie się:

- 1) w kolumnie 8 — wielkość wskaźnika na okres ważności planu ruchu,
- 2) w kolumnie 9 — wielkość wskaźnika narastająco za okres od rozpoczęcia eksploatacji do terminu ważności planu ruchu, w nawiązaniu do obowiązującego projektu zagospodarowania złoża.

Wzór nr 7A

Zakłady górnicze podziemne
wydobywające rudy metali

Zakład górniczy.....

Część szczegółowa

ZESTAWIENIE PROJEKTOWANYCH STRAT W ZASOBACH RUD METALI (w tys. Mg)

Lp.	Poziom (oddział)	Klasa miąższości	Projektowane wydobywanie	Zasoby przemysłowe objęte eksploatacją			Straty w zasobach przemysłowych		Wskaźnik wykorzystania zasobów przemysłowych			Straty w zasobach nieprzemysłowych	Uwagi
				ruda	zawartość procentowa metalu w rudzie	metal	ilość	procentowo	w planie ruchu	narastająco	według projektu zagospodarowania złoża		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

Uwaga!

Przez pojęcie wskaźnika wykorzystania zasobów przemysłowych rozumie się:

- 1) w kolumnie 10 — wielkość wskaźnika na okres ważności planu ruchu,
- 2) w kolumnie 11 — wielkość wskaźnika narastająco za okres od rozpoczęcia eksploatacji do terminu ważności planu ruchu, w nawiązaniu do obowiązującego projektu zagospodarowania złoża.

Wzór nr 8A

Zakłady górnicze podziemne
wydobytujące kopaliny stałe
(z wyjątkiem węgla kamiennego
i rud metali)

Zakład górniczy.....

Część szczegółowa

ZESTAWIENIE PROJEKTOWANYCH STRAT ZŁOŻA (w tys. Mg)

Lp.	Oddział (rejon)	Projektowane wydobycie	Zasoby przemysłowe objęte eksploatacją	Straty eksploatacyjne		Wskaźnik wykorzystania zasobów przemysłowych			Straty w zasobach nieprzemysłowych	Uwagi
				ilość	procentowo	w planie ruchu	narastająco	według projektu zagospodarowa- nia złoża		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Uwaga!

Przez pojęcie wskaźnika wykorzystania zasobów przemysłowych rozumie się:

- 1) w kolumnie 7 — wielkość wskaźnika na okres ważności planu ruchu,
- 2) w kolumnie 8 — wielkość wskaźnika narastająco za okres od rozpoczęcia eksploatacji do terminu ważności planu ruchu, w nawiązaniu do obowiązującego projektu zagospodarowania złoża.

Załącznik nr 2

I. SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA DOTYCZĄCE PLANU RUCHU ODKRYWKOWEGO ZAKŁADU GÓRNICZEGO

1. Część podstawowa planu ruchu

Rozdział I

1.1. Nazwa, adres i dane teleadresowe zakładu górniczego oraz przedsiębiorcy.

1.2. Wskaźniki charakteryzujące zakład górniczy — według wzoru nr 1.

Rozdział II

1.3. Opis terenu górniczego oraz jego zagospodarowania.

Charakterystyka elementów przyrodniczych środowiska.

Miejsca znalezisk archeologicznych i ujawnionych przedmiotów o charakterze zabytku, sposoby ich zabezpieczenia.

1.4. Tytuł prawny do nieruchomości, na której przedsiębiorca prowadzi lub zamierza prowadzić jakiegokolwiek prace.

Przewidywane zmiany tytułu prawnego do nieruchomości, na której przedsiębiorca zamierza prowadzić jakiegokolwiek prace.

Rozdział III

1.5. Ogólna charakterystyka geologiczna i hydrogeologiczna złoża.

Rozdział IV

1.6. Zasilanie zakładu górniczego i jego podstawowych obiektów w energię elektryczną.

Zasilanie rezerwowe.

Rozdział V

1.7. Składowanie materiałów wybuchowych (typ składów materiałów wybuchowych, ich lokalizacja i pojemność, opis stref zagrożenia).

Rozdział VI

1.8. Główne źródła zagrożenia pożarowego i jego charakterystyka.

Rozdział VII

1.9. Prognoza wpływu działalności górniczej na przeobrażenie środowiska.

A. W planie ruchu likwidowanego odkrywkowego zakładu górniczego pominąć należy punkt 1.2 rozdziału I, a dodatkowo wprowadzić rozdziały VIII—IX obejmujące następujące zagadnienia:

Rozdział VIII

1.10. Okres likwidacji zakładu górniczego, w tym: terminy rozpoczęcia likwidacji, zakończenia eksploatacji, likwidacji urządzeń i obiektów oraz zakończenia likwidacji zakładu górniczego.

Wskazanie przyszłych użytkowników terenów.

Rozdział IX

1.11. Ogólne zmiany warunków hydrogeologicznych przewidywanych w procesie likwidacji, z uwzględnieniem wpływów na sąsiednie zakłady górnicze oraz na warunki hydrogeologiczne wód podziemnych, w tym ujęć wód pitnych oraz wód powierzchniowych.

B. W planie ruchu zakładu górniczego wydobywającego kopaliny na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej, poza postanowieniami ujętymi w punktach 1.1—1.11, należy dodatkowo wprowadzić rozdziały X—XII obejmujące następujące zagadnienia:

Rozdział X

1.12. Charakterystyka jednostki morskiej, z której prowadzone będą roboty wydobywcze, a w szczególności:

- 1) rodzaj i typ,
- 2) zasadnicze wyposażenie,
- 3) główne parametry techniczne.

1.13. Dane dotyczące innych stosowanych urządzeń.

1.14. Opis wyposażenia nautycznego — oznakowania świetlnego, systemów sygnalizacji świetlnej i dźwiękowej.

1.15. Charakterystyka i parametry techniczne oznakowania nawigacyjnego służącego do wyznaczania granic akwenu, na którym będą wykonywane roboty objęte planem ruchu.

Rozdział XI

1.16. Zasady współdziałania z obsadą morską jednostki, z której wykonywane będą roboty eksploatacyjne, w tym współdziałanie w zakresie ratownictwa górniczego i morskiego. Organizacja ratownictwa załogi w przypadku konieczności opuszczania morskiej jednostki oraz system alarmowy i rodzaj wyposażenia ratunkowego.

Rozdział XII

1.17. Opis transportu ludzi, sprzętu i materiałów.

Wykaz załączników do części podstawowej planu ruchu

1. Schemat organizacyjny zakładu górniczego z określeniem pionów i służb technicznych oraz stanowisk kierownictwa i dozoru ruchu. Przy wydobywaniu kopaliny na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej schemat organizacyjny powinien uwzględniać również obsadę morską.

2. Odpis koncesji na wydobywanie kopaliny.

3. Odpis zawiadomienia organu administracji geologicznej o przyjęciu bez zastrzeżeń dokumentacji geologicznych lub ich zmian.

4. Odpis zawiadomienia organu koncesyjnego o przyjęciu bez zastrzeżeń dodatku do projektu zagospodarowania złoża.

5. Mapa sytuacyjno-wysokościowa w skali, w jakiej sporządzane są mapy wyrobisk górniczych, z uwidocznieniem sytuacji powierzchni terenu, zagospodarowania górniczego, w granicach terenu górniczego oraz stref zagrożeń wyznaczonych w oparciu o docelowe zakresy eksploatacji. Na mapie tej należy oznaczyć również strefy zagrożenia od składu materiałów wybuchowych. W przypadku gdy skład materiałów wybuchowych zlokalizowany jest poza obszarem górniczym, jego usytuowanie oraz strefy zagrożenia należy w miarę potrzeby przedstawić na odrębnej mapie.

6. Mapy wykorzystania złoża (według projektu zagospodarowania złoża), w skali map wyrobisk górniczych.

7. Odpisy pozwoleń wodnoprawnych na szczególne korzystanie z wód oraz w zakresie budownictwa wodnego i decyzji w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego, ochrony przed hałasem, ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz decyzji (zezwoleń i uzgodnień) dotyczących zasad postępowania z odpadami oraz masami ziemnymi lub skalnymi, usuwanymi lub przemieszczanymi w związku z prowadzoną eksploatacją kopaliny, do których nie stosuje się ustawy o odpadach.

8. Schemat ideowy głównego oraz rezerwowego zasilania zakładu górniczego i jego podstawowych obiektów w energię elektryczną z podaniem zasadniczych parametrów.

9. Schematy ideowe zasilania zakładu górniczego w: parę, sprężone powietrze i wodę z podaniem zasadniczych parametrów.

A. W planie ruchu likwidowanego odkrywkowego zakładu górniczego pominać należy załącznik nr 6 i 7, a dodatkowo dołączyć:

10. Odpis zawiadomienia organu administracji geologicznej o przyjęciu bez zastrzeżeń dodatku rozliczeniowego do dokumentacji geologicznej. Odpis zawiadomienia organu koncesyjnego o przyjęciu bez zastrzeżeń dodatku do projektu zagospodarowania złoża.

11. Inwentaryzację gruntów przekształconych działalnością górniczą oraz przewidywany zakres i terminy wykonania prac rekultywacyjnych.

12. Mapy wykorzystania złoża po zakończeniu eksploatacji w skali map wyrobisk górniczych.

2. Część szczegółowa planu ruchu

2.1. Nazwa złoża kopaliny, obszaru i terenu górniczego.

2.2. Charakterystyka terenu górniczego z określeniem obiektów budowlanych zakładu górniczego oraz jego zmiany w okresie ważności planu ruchu.

2.3. Zestawienie aktualnych zasobów geologicznych i przemysłowych — według wzoru nr 2.

Zestawienie aktualnych zasobów kopaliny towarzyszących — według wzoru nr 4.

2.4. Wielkość strat. Uzasadnienie przewidywanych strat w zasobach i wskaźnik wykorzystania złoża. Zestawienie przewidywanych strat w zasobach — według wzoru nr 3, a dla likwidowanego zakładu górniczego — według wzoru nr 3A. W przypadku pozyskiwania udokumentowanych kopaliny towarzyszących należy podać zakres i częstość pomiarów ich parametrów oraz warunki eksploatacji.

2.5. Opis przewidywanych warunków geologicznych i hydrogeologicznych partii złoża, w których prowadzone będą roboty górnicze. Wpływ eksploatacji na stosunki wodne.

2.6. Zakres eksploatacji górniczej i zdejmowania skał nadkładu.

Opis eksploatacji kopaliny towarzyszących i sposobu ich wykorzystania.

2.7. Opis robót udostępniających i przygotowawczych w okresie obowiązywania planu ruchu. Zestawienie robót geologicznych — według wzoru nr 5.

2.8. Systemy eksploatacji złoża, zwałowania i składowania, podstawowe parametry (w szczególności szerokość poziomów — pięter, wysokości i kąty nachylenia skarp, generalne kąty zboczy).

2.9. Organizacja robót strzałowych, stosowane metody strzelania w zakładzie górniczym, dostawa środków strzałowych, przewidywany maksymalny zasięg zagrożeń rozrzutem odłamków, rozmieszczenie schronów strzałowych, działanie fal powietrza, drgań sejsmicznych.

2.10. Zagrożenia osuwiskowe i obrywaniem się skał.

Określenie szerokości pasów bezpieczeństwa dla maszyn oraz pasów ochronnych wyrobisk odkrywkowych.

2.11. Zagrożenie wodne, źródła powstania tego zagrożenia z uwzględnieniem wód opadowych oraz wód powodziowych.

2.12. Opis innych zagrożeń naturalnych występujących w zakładzie górniczym.

2.13. Zasady koordynacji eksploatacji i ochrony złoża kopaliny zalegającej w zasięgu wpływu eksploatacji prowadzonej przez zakład górniczy.

2.14. Typy i rodzaje głównych maszyn i urządzeń urabiających, ładujących i zwałujących oraz głównych urządzeń zakładu przeróbki mechanicznej.

2.15. Opis przeróbki kopaliny, ewentualne zmiany w okresie obowiązywania planu ruchu.

2.16. Opis głównego transportu wewnątrzzakładowego — przewozu oponowego, głównych urządzeń odstawy, innych głównych systemów transportu z powołaniem się na aktualne regulaminy transportu.

2.17. Projektowane zmiany w podstawowych obiektach zakładu górniczego (budowa nowych, przebudowa, rozbudowa i likwidacja) — według wzoru nr 6.

Projektowane roboty w zakresie budowy nowych, przebudowy, rozbudowy, remontu, montażu i rozbiórki obiektów budowlanych zakładu górniczego — według wzoru nr 7.

2.18. Czynniki szkodliwe dla zdrowia, miejsca i źródła ich występowania, takie jak: zapylenie, hałas, wibracja, temperatura, substancje toksyczne.

2.19. Zamknięte źródła promieniowania jonizującego, ich wielkości i miejsca występowania.

2.20. Oświetlenie wyrobisk.

2.21. Ochrona środowiska. Zamierzenia w zakresie ograniczania i usuwania ujemnych wpływów działalności górniczej, w szczególności obejmujące:

- 1) profilaktykę górniczą i budowlaną oraz usuwanie szkód,
- 2) rekultywację i zagospodarowanie terenów przekształconych na skutek działalności górniczej,
- 3) sposób przeciwdziałania zmianom stosunków wodnych,
- 4) gospodarkę odpadami oraz masami ziemnymi lub skalnymi, w tym nadkładem,
- 5) gospodarkę wodno-ściekową, środki techniczne, ochronę oraz oczyszczanie i wykorzystanie wód,
- 6) ochronę powietrza przed zanieczyszczeniem (urządzenia i środki ochrony powietrza, zamierzenia w zakresie ograniczenia emisji),
- 7) sposób przeciwdziałania procesom osuwiskowym,
- 8) ochronę przed hałasem i wibracjami.

A. W planie ruchu likwidowanego odkrywkowego zakładu górniczego pominąć należy zagadnienia ujęte w punkcie 2.7 i 2.17, a dodatkowo wprowadzić:

2.22. Wskaźniki charakteryzujące zakład górniczy — według wzoru nr 1A.

2.23. Opis wpływu likwidacji zakładu górniczego na środowisko oraz obiekty i urządzenia na powierzchni na podstawie ich inwentaryzacji — według wzoru nr 5A.

2.24. Opis sposobu likwidacji wyrobisk górniczych i zwałowisk.

Opis robót górniczych związanych z likwidacją zakładu górniczego.

Wykaz i harmonogram robót likwidacyjnych.

2.25. Opis planowanych sposobów zabezpieczenia zasobów złoża.

2.26. Sposób likwidacji urządzeń technicznych, urządzeń zakładu przeróbki mechanicznej oraz urządzeń transportowych.

2.27. Rozbiórka obiektów budowlanych zakładu górniczego.

B. Do planu ruchu zakładu górniczego wydobywającego kopaliny na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej należy dodatkowo załączyć:

2.28. Odpis decyzji w sprawie wstępu na obszar morski Rzeczypospolitej Polskiej w celu wykonania robót wydobywczych.

2.29. Zezwolenie właściwego organu administracji rządowej na wyjście załogi w morze.

2.30. Zezwolenie właściwego organu administracji morskiej na posadowienie lub kotwiczenie jednostki morskiej, z której prowadzone będą roboty wydobywcze.

2.31. Plan zwalczania rozlewów na morzu skoordynowany z Krajowym Planem Zwalczania Zagrożeń i Zanieczyszczeń na Morzu oraz uzgodniony z właściwym terytorialnie organem administracji morskiej, Morską Służbą Poszukiwania i Ratownictwa oraz wojewodą.

2.32. Monitoring stanu środowiska morskiego (wody, dna morskiego, bentosu) prowadzony przed rozpoczęciem oraz w trakcie działania zakładu górniczego wydobywającego kopaliny na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej.

Wykaz załączników do części szczegółowej planu ruchu

1. Mapa sytuacyjno-wysokościowa terenu górniczego w skali, w jakiej sporządzone są mapy wyrobisk górniczych, z uwidocznieniem planowanej eksploatacji, robót likwidacyjnych oraz przewidywanych zmian w odniesieniu do obiektów budowlanych w okresie obowiązywania planu ruchu, z zaznaczeniem zwałowisk nadkładu i odpadów oraz składowisk, zasięgu drgań sejsmicznych, udarowej fali powietrza i rozrzutu odłamków skalnych, z równoczesnym oznaczeniem elementów zabezpieczenia strefy rozrzutu odłamków w czasie strzelania (w szczególności posterunki zabezpieczające, zapory, schrony, tablice ostrzegawcze). Na mapie tej należy oznaczyć również granice zakładu górniczego oraz obiekty budowlane zakładu górniczego.

2. Mapy wyrobisk górniczych w skali nie mniejszej niż 1:5 000 z uwidocznieniem granic obszaru i terenu

górniczego, granic udokumentowania złoŜa, filarów ochronnych, zakresu planowanych na poszczególnych poziomach robót górniczych, związanych z usuwaniem nadkŁadu i eksploatacjĄ złoŜa kopaliny gŁówniej oraz kopalin towarzyszcych w okresie obowiĄzywania planu ruchu.

3. Charakterystyczne przekroje geologiczne złoŜa, w skali map wyrobisk górnicznych.

4. Charakterystyczne profile wyrobisk eksploatacyjnych, zwaŁowisk i skŁadowisk, z uwzględnieniem zaplanowanych zakresów eksploatacji, minimalnych szerokości poziomów, póŁek bezpieczeŃstwa, wysokoŃci pięter, kątów nachylenia skarp oraz kątów generalnych zboczy ruchomych (eksploatacyjnych) i staŁych, a takŜe dopuszczalnych szerokoŃci pasów ochronnych.

5. Schematy ideowe planowanych zmian w zasilaniu zakŁadu górniczego i jego podstawowych obiektów w energię elektrycznĄ, parę, spręŜone powietrze, wodę, z podaniem zasadniczych parametrów.

6. Schematy ideowe oraz planowane zmiany z podaniem zasadniczych parametrów w odniesieniu do:

- 1) systemów i instalacji odwadniania,
- 2) staŁego transportu wewnĄtrzzakŁadowego i gŁówniej odstawy,
- 3) łĄcznoŃci i sygnalizacji alarmowej.

7. Dokumentacje i metryki strzaŁowe.

A. W planie ruchu likwidowanego odkrywkowego zakŁadu górniczego naleŜy pominĄc zaŁĄcznik okreŃlony w punkcie 2, a dodatkowo doŁĄczyć:

8. Mapy wyrobisk górnicznych w skali nie mniejszej niŜ 1:5000, z uwidocznieniem granic obszaru górniczego i terenu górniczego, granic udokumentowania złoŜa, filarów ochronnych, zakresu planowanych na poszczególnych poziomach robót górniczych, likwidacyjnych oraz związanych z usuwaniem nadkŁadu, w okresie likwidacji zakŁadu górniczego.

B. W planie ruchu zakŁadu górniczego wydobywajĄcego kopaliny na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej poza postanowieniami ujętymi w punktach 1, 5, 6.2) i 6.3) naleŜy dodatkowo uwzględnić:

9. Dane lokalizacyjne jednostki morskiej, gŁębokoŃci morza w tym miejscu oraz warunki posadowienia lub kotwiczenia tej jednostki.

II. SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA DOTYCZĄCE TREŃCI PLANU RUCHU ODKRYWKOWEGO ZAKŁADU GÓRNICZEGO WYDOBYWAJĄCEGO KOPALINĘ POSPOLITĄ SPORZĄDZANEGO W FORMIE UPROSZCZONEJ

(Plan ruchu odkrywkowego zakŁadu górniczego, sporzĄdzony w formie uproszczonej, nie zawiera częŃci podstawowej)

1. Nazwa, adres i dane teleadresowe zakŁadu górniczego oraz przedŃbiorcy.

2. Nazwa złoŜa kopaliny oraz obszaru górniczego i terenu górniczego.

Wskaźniki charakteryzujĄce zakŁad górniczny — wedŁug wzoru nr 1.

3. Opis terenu górniczego oraz jego zagospodarowania, w tym charakterystyka obiektów budowlanych zakŁadu górniczego i zmiany w okresie waŜnoŃci planu ruchu.

4. Tytuł prawny do nieruchomości, na której przedŃbiorca prowadzi lub zamierza prowadzić ruch zakŁadu górniczego.

5. Ogólna charakterystyka geologiczna i hydrogeologiczna złoŜa.

6. Charakterystyka występujĄcych zagroŜeŃ naturalnych w zakŁadzie górnicznym.

7. Typy i rodzaje gŁównych maszyn i urzĄdzeŃ urabiajĄcych, ładujĄcych oraz zwaŁujĄcych. Opis transportu wewnĄtrzzakŁadowego, urzĄdzeŃ odstawy i innych systemów transportu.

8. Zasilanie zakŁadu górniczego i jego podstawowych obiektów w energię elektrycznĄ.

OŃwietlenie.

9. GŁówne ŃródŁa zagroŜenia poŃarowego i jego charakterystyka.

10. Czynniki szkodliwe dla zdrowia i miejsca ich występowania (w szczegóŁnoŃci zapylenie, hałas, wibracja, temperatura, substancje toksyczne).

11. Zestawienie aktualnych zasobów geologicznych i przemysłowych — wedŁug wzoru nr 2.

Zestawienie aktualnych zasobów kopalin towarzyszcych — wedŁug wzoru nr 4.

12. WielkoŃci strat złoŜowych i przeróbczych. Uzasadnienie przewidywanych strat w zasobach i wskaźnik wykorzystania złoŜa. Zestawienie przewidywanych strat w zasobach — wedŁug wzoru nr 3, a dla likwidowanego zakŁadu górniczego — wedŁug wzoru nr 3A.

13. Opis przewidywanych warunków geologicznych i hydrogeologicznych partii złoŜa, w których prowadzone bęĄ roboty górniczne. Wpływ eksploatacji na stosunki wodne.

14. Opis robót górnicznych udostępniajĄcych i przygotowawczych w okresie obowiĄzywania planu ruchu.

Zakres eksploatacji górnicznej i usuwania nadkŁadu.

Zestawienie robót geologicznych — wedŁug wzoru nr 5.

15. Systemy eksploatacji złoŜa, zwaŁowania i skŁadowania.

16. Opis przeróbki kopaliny w okresie obowiĄzywania planu ruchu.

17. Organizacja robót strzałowych, stosowane metody strzelania w zakładzie górniczym, dostawa środków strzałowych, przewidywany maksymalny zasięg zagrożeń rozrzutem odłamków, rozmieszczenie schronów strzałowych, działanie fal powietrza, drgań sejsmicznych, przewidywanych w okresie obowiązywania planu ruchu.

Składowanie materiałów wybuchowych (typ składów materiałów wybuchowych ich lokalizacja i pojemność, opis stref zagrożenia).

18. Projektowane zmiany w podstawowych obiektach zakładu górniczego (budowa nowych, przebudowa, rozbudowa i likwidacja) — według wzoru nr 6.

19. Ochrona środowiska. Zamierzenia w zakresie ograniczania i usuwania ujemnych wpływów działalności górniczej, w szczególności:

- 1) profilaktykę górniczą i budowlaną oraz usuwanie szkód,
- 2) rekultywację i zagospodarowanie terenów przekształconych na skutek działalności górniczej, sposób zabezpieczania obiektów, urządzeń lub wyrobisk stanowiących zabytki kultury materialnej,
- 3) gospodarkę odpadami oraz masami ziemnymi lub skalnymi, w tym nadkładem,
- 4) gospodarkę wodno-ściekową, środki techniczne, ochronę oraz oczyszczanie i wykorzystanie wód,
- 5) ochronę powietrza przed zanieczyszczeniem (urządzenia i środki ochrony powietrza, zamierzenia w zakresie ograniczenia emisji),
- 6) inne czynniki mające wpływ na środowisko, takie jak: hałas, wibracja, temperatura, substancje toksyczne, ich wielkości i miejsca występowania, organizacja i częstotliwość pomiarów oraz środki zmierzające do ich zwalczania,
- 7) ochronę przed hałasem i wibracjami.

A. W planie ruchu sporządzanego w formie uproszczonej likwidowanego odkrywkowego zakładu górniczego pominąć należy punkty 13, 14, 15 i 18, a dodatkowo wprowadzić:

20. Wskaźniki charakteryzujące zakład górniczy — według wzoru nr 1A.

21. Okres likwidacji zakładu górniczego, w tym: terminy rozpoczęcia likwidacji, zakończenia eksploatacji, likwidacji urządzeń i obiektów oraz zakończenia likwidacji zakładu górniczego.

22. Ogólne zmiany warunków hydrogeologicznych przewidywanych w procesie likwidacji, z uwzględnieniem wpływów na sąsiednie zakłady górnicze oraz na warunki hydrogeologiczne wód podziemnych, w tym ujęć wód pitnych oraz wód powierzchniowych.

23. Opis wpływu likwidacji zakładu górniczego na środowisko oraz zestawienie obiektów zakładu górniczego oraz obiektów przewidzianych do likwidacji — według wzoru nr 5A.

24. Opis sposobu likwidacji wyrobisk górniczych i zwałowisk.

25. Opis robót górniczych związanych z likwidacją zakładu górniczego.

26. Opis planowanych sposobów zabezpieczenia zasobów złoża.

27. Sposób likwidacji urządzeń technicznych, urządzeń zakładu przeróbki mechanicznej oraz urządzeń transportowych.

Wykaz załączników do planu ruchu sporządzanego w formie uproszczonej

1. Schemat organizacyjny zakładu górniczego, z określeniem stanowisk kierownictwa i dozoru ruchu.

2. Odpis koncesji na wydobywanie kopaliny.

3. Odpis zawiadomienia organu administracji geologicznej o przyjęciu bez zastrzeżeń dokumentacji geologicznych lub ich zmian.

4. Odpis zawiadomienia organu koncesyjnego o przyjęciu bez zastrzeżeń dodatku do projektu zagospodarowania złoża.

5. Mapa sytuacyjno-wysokościowa terenu górniczego w skali, w jakiej sporządzane są mapy wyrobisk górniczych z uwidocznieniem planowanej eksploatacji, robót likwidacyjnych oraz przewidywanych zmian w odniesieniu do obiektów budowlanych zakładu górniczego w okresie obowiązywania planu ruchu, z zaznaczeniem zwałowisk nadkładu i odpadów oraz składowisk, zasięgu drgań sejsmicznych, udarowej fali powietrza i rozrzutu odłamków skalnych, z równoczesnym oznaczeniem elementów zabezpieczenia strefy rozrzutu odłamków w czasie strzelania (w szczególności postępowania zabezpieczające, zapory, schrony, tablice ostrzegawcze). Na mapie tej należy oznaczyć również granice zakładu górniczego, obiekty budowlane zakładu górniczego oraz strefy zagrożenia od składu materiałów wybuchowych. W przypadku gdy skład materiałów wybuchowych zlokalizowany jest poza obszarem górniczym, jego usytuowanie oraz strefy zagrożenia należy w miarę potrzeby przedstawić na odrębnej mapie.

6. Mapy wyrobisk górniczych w skali nie mniejszej niż 1:5000 z uwidocznieniem granic obszaru i terenu górniczego, granic udokumentowania złoża, filarów ochronnych, zakresu planowanych na poszczególnych poziomach robót górniczych, związanych z usuwaniem nadkładu i eksploatacją złoża kopaliny głównej oraz kopaliny towarzyszących w okresie obowiązywania planu ruchu.

7. Charakterystyczne przekroje geologiczne złoża, w skali map wyrobisk górniczych.

8. Charakterystyczne profile wyrobisk eksploatacyjnych, zwałowisk i składowisk, z uwzględnieniem poziomów, pięter i pól eksploatacyjnych i zwałowych oraz dopuszczalnych szerokości pasów ochronnych, wyso-

kości i kątów nachylenia skarp oraz kątów generalnych.

9. Schematy ideowe planowanych zmian w zasilaniu zakładu górniczego i jego podstawowych obiektów w energię elektryczną, parę, sprężone powietrze i wodę, z podaniem zasadniczych parametrów.

10. Schematy ideowe oraz planowane zmiany z podaniem zasadniczych parametrów w odniesieniu do:

- 1) głównego odwadniania,
- 2) stałego transportu wewnątrzzakładowego i głównej odstawy,
- 3) łączności i sygnalizacji alarmowej.

11. Odpisy pozwoleń wodnoprawnych na szczególne korzystanie z wód oraz w zakresie budownictwa wodnego i decyzji w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego, ochrony przed hałasem, ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz decyzji (zezwoleń i uzgodnień) dotyczących skały płonnej i odpadów zakładu górniczego.

12. Odpisy decyzji dotyczących zasilania zakładu górniczego w energię elektryczną.

13. Dokumentacje i metryki strzałowe.

A. W planie ruchu, sporządzanym w formie uproszczonej, likwidowanego odkrywkowego zakładu górniczego należy pominąć załącznik określony w punkcie 7, a dodatkowo dołączyć:

14. Mapy wyrobisk górniczych w skali nie mniejszej niż 1:5000, z uwidocznieniem granic obszaru i terenu górniczego, granic udokumentowania złoża, filarów ochronnych, zakresu planowanych na poszczególnych poziomach robót górniczych, likwidacyjnych oraz związanych z usuwaniem nadkładu, w okresie likwidacji zakładu górniczego.

15. Odpis zawiadomienia organu administracji geologicznej o przyjęciu bez zastrzeżeń dodatku rozliczeniowego do dokumentacji geologicznej. Odpis zawiadomienia organu koncesyjnego o przyjęciu bez zastrzeżeń dodatku do projektu zagospodarowania złoża.

Wzór nr 1

Zakłady górnicze odkrywkowe

Zakład górniczy.....

Nazwa złoża.....

Część podstawowa

WSKAŹNIKI CHARAKTERYZUJĄCE ZAKŁAD GÓRNICZY

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka	Ilość	Uwagi
1.	Okres ważności koncesji	lata lub rok		
2.	Nazwa obszaru górniczego			
3.	Wielkość obszaru górniczego	km ²		
4.	Wielkość terenu górniczego	km ²		
5.	Nazwa kopaliny głównej			
6.	Nazwa kopaliny towarzyszącej			
7.	Ilość zasobów bilansowych kopaliny głównej	Mg lub m ³		
8.	Ilość zasobów bilansowych kopaliny towarzyszących	Mg lub m ³		
9.	Charakterystyka jakości kopaliny, podstawowe parametry jakościowe			zależnie od rodzaju kopaliny
10.	Przewidywane wydobycie docelowe	Mg lub m ³ /d		
11.	Grubość nadkładu od-do	m		
12.	Miękkość złoża od-do	m		
13.	Ilość nadkładu zdejmowanego	m ³		masy ziemne i skalne
14.	Ilość poziomów nadkładowych	szt.		
15.	Ilość poziomów mieszanych	szt.		
16.	Ilość poziomów eksploatacyjnych	szt.		
17.	Dopuszczalne kąty nachylenia ociosów lub skarp stałych i roboczych	stopnie		
18.	Wymagany generalny kąt zboczy stałych i eksploatacyjnych	stopnie		
19.	Ilość poziomów na zwałowisku wewnętrznym	szt.		
20.	Ilość poziomów na zwałowisku zewnętrznym	szt.		
21.	Wymagany generalny kąt nachylenia zboczy poszczególnych zwałowisk	stopnie		
22.	Ilość odpadów ogółem	Mg lub m ³		
23.	Wielkość dopływu wód	m ³ /h		
24.	Mineralizacja wód	mg/l		
25.	Sumaryczna ilość wód odprowadzanych do cieków powierzchniowych, w tym:	m ³ /h		
	- z wyrobisk,	m ³ /h		
	- z zakładu przerobczego,	m ³ /h		
	- z odwadniania zwałów	m ³ /h		
26.	Zagrożenia naturalne			zależnie od rodzaju kopaliny

Wzór nr 2

Zakłady górnicze odkrywkowe

Zakład górniczy .....

Część szczegółowa

**ZESTAWIENIE ZASOBÓW GEOLOGICZNYCH I PRZEMYSŁOWYCH
WEDŁUG AKTUALNEGO OPERATU EWIDENCYJNEGO**
w tys. Mg lub m³

Stan na dzień .....

Złoże	Wyrobisko odkrywkowe	Rodzaj kopaliny	Ogółem geologiczne	Zasoby w tys. Mg lub m ³																Uwagi	
				Zasoby bilansowe								Zasoby pozabilansowe				Zasoby przemysłowe					
				ogółem				w filarach ochronnych				A+B	C1	C2	razem	A+B	C1	C2	C3		
				A+B	C1	C2	razem	A+B	C1	C2	razem										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	

Wzór nr 3

Zakłady górnicze odkrywkowe

Zakład górniczy .....

Część szczegółowa

ZESTAWIENIE PRZEWIDYWANYCH STRAT W ZASOBACH KOPALINY
w tys. Mg lub m³

Złoże	Wyrobisko odkrywkowe (rejon, oddział, pokład)	Zasoby przemysłowe objęte eksploatacją (ilość) ¹⁾	Straty w zasobach przemysłowych						Straty w zasobach nieprzemysłowych (ilość)	Straty przerobcze ²⁾		Wskaźnik wykorzystania zasobów przemysłowych $\frac{3-8}{3}$
			eksploatacyjne		pozaeksploatacyjne		razem			ilość	% $\frac{11}{3}$	
			ilość	%	ilość	%	ilość	% $\frac{8}{3}$				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

¹⁾ Przewidywane wydobycie wraz ze stratami w zasobach przemysłowych.

²⁾ Dotyczy surowców skalnych.

Zestawienia powyższe należy opracować z podziałem na dwie części:

- A — roboty kontynuowane lub przewidziane do prowadzenia w okresie planu ruchu, na które zakład górniczy posiada pozwolenie właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa wydane w trybie obowiązujących przepisów,
- B — roboty przewidziane do prowadzenia lub rozpoczęcia w okresie planu ruchu, które będą mogły być prowadzone po uprzednim uzyskaniu pozwolenia właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa wydane w trybie obowiązujących przepisów.
- Zestawienie nie dotyczy maszyn i technologicznych urządzeń przeróbczych.

Wzór nr 1A

Zakłady górnicze odkrywkowe

Zakład górniczy.....w likwidacji
Nazwa złoża.....

Część szczegółowa

WSKAŹNIKI CHARAKTERYZUJĄCE ZAKŁAD GÓRNICZY

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka	Ilość	Uwagi
1.	Okres ważności koncesji	lata lub rok		
2.	Nazwa obszaru górniczego			
3.	Wielkość obszaru górniczego	km ²		
4.	Ilość zasobów bilansowych kopaliny głównej według dodatku rozliczeniowego	Mg lub m ³		
5.	Ilość zasobów bilansowych kopaliny towarzyszących według dodatku rozliczeniowego	Mg lub m ³		
6.	Ilość zasobów bilansowych pozostawionych kopaliny głównej	Mg lub m ³		
7.	Ilość zasobów bilansowych pozostawionych kopaliny towarzyszących	Mg lub m ³		
8.	Straty kopaliny głównej według dodatku rozliczeniowego	Mg lub m ³		
9.	Straty kopaliny towarzyszących według dodatku rozliczeniowego	Mg lub m ³		
10.	Przewidywane wydobycie w okresie likwidacji	Mg lub m ³ /d		
11.	Okres likwidacji	lata		
12.	Okres rekultywacji	lata		
13.	Czas trwania likwidacji zwałowiska zewnętrznego	lata		
14.	Czas trwania likwidacji poziomów eksploatacyjnych	lata		
15.	Docelowa głębokość likwidacji wyrobisk eksploatacyjnych	m		
16.	Docelowa wysokość pozostawionego zwałowiska zewnętrznego	m		
17.	Dopuszczalny kąt nachylenia ociosów lub skarp zlikwidowanego wyrobiska	stopnie		
18.	Docelowa ilość odpadów na zwałowisku zewnętrznym	Mg lub m ³		
19.	Wymagany generalny kąt zboczy poszczególnych pozostawionych zwałowisk	stopnie		
20.	Wielkość dopływu wód:	m ³ /h		
	- w okresie likwidacji,	m ³ /h		
	- po zakończeniu likwidacji	m ³ /h		
21.	Mineralizacja wód	mg/l		
22.	Ilość wód odprowadzanych do cieków w okresie likwidacji	m ³ /h		
23.	Kierunek rekultywacji			według dokumentacji rekultywacji
24.	Ilość materiałów wykorzystanych do likwidacji wyrobisk	Mg lub m ³		
25.	Powierzchnia pozostawionych wyrobisk wglębnych po zakończeniu likwidacji	km ² lub ha		
26.	Powierzchnia akwenów wodnych po zakończeniu likwidacji	km ² lub ha		

Załącznik nr 3

I. SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA DOTYCZĄCE PLANU RUCHU ZAKŁADU GÓRNICZEGO WYDOBYWAJĄCEGO KOPALINY OTWORAMI WIERTNICZYMI**1. Część podstawowa planu ruchu****Rozdział I**

1.1. Nazwa, adres i dane teleadresowe zakładu górniczego oraz przedsiębiorcy.

1.2. Przedmiot działalności zakładu górniczego.

Rozdział II

1.3. Rodzaj wydobywanej kopaliny głównej i towarzyszącej, rodzaj magazynowanej substancji lub składowanych odpadów w górotworze.

1.4. Inne rodzaje wykonywanych robót podlegające nadzorowi organu nadzoru górniczego.

Rozdział III

1.5. Podstawowe dane techniczne urządzeń stosowanych przy wydobywaniu kopaliny, likwidacji zakładu górniczego, magazynowaniu substancji i składowaniu odpadów w górotworze (w szczególności urządzenia wiertnicze, wydobywcze, związane z rekonstrukcją otworów wiertniczych).

1.6. Podstawowe dane techniczne urządzeń do wykonywania robót specjalnych (w szczególności agregaty cementacyjne, kompresory, pompy, urządzenia oczyszczające płuczkę wiertniczą, urządzenia przeróbcze, sprzęt do intensyfikacji przypiływu).

1.7. Podstawowe dane techniczne urządzeń energetycznych (w szczególności agregaty prądotwórcze, transformatory, kotły parowe).

Rozdział IV

1.8. Opis występujących zagrożeń naturalnych oraz zagrożenia ze strony wód opadowych.

Rozdział V

1.9. Charakterystyka zagrożenia pożarowego.

Rozdział VI

1.10. Czynniki szkodliwe dla zdrowia, w tym zapylecie, hałas, wibracja i inne. Badania psychotechniczne, organizacja opieki lekarskiej, w tym udzielanie pierwszej pomocy.

Rozdział VII

1.11. Rodzaje i sposoby łączności.

A. W planie ruchu zakładu górniczego wydobywającego kopaliny stałe otworami wiertniczymi, poza postanowieniami ujętymi w punktach 1.1—1.11, należy dodatkowo wprowadzić rozdział VIII:

Rozdział VIII

1.12. Zasady prowadzenia pomiarów i obserwacji wpływów eksploatacji na powierzchnię i warunki hydrogeologiczne w rejonie pola (pól) eksploatacyjnego oraz na terenie górniczym.

B. W planie ruchu zakładu górniczego wydobywającego kopaliny ciekłe lub gazowe na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej, poza postanowieniami ujętymi w pkt 1.1—1.11, należy dodatkowo wprowadzić rozdziały IX—XI obejmujące następujące zagadnienia:

Rozdział IX

1.13. Charakterystyka jednostki morskiej, z której prowadzone będą roboty wydobywcze lub geologiczne, a w szczególności:

- 1) rodzaj i typ,
- 2) zasadnicze wyposażenie,
- 3) główne parametry techniczne.

1.14. Dane dotyczące innych stosowanych urządzeń.

1.15. Opis wyposażenia nautycznego — oznakowania świetlnego, systemów sygnalizacji świetlnej i dźwiękowej.

Rozdział X

1.16. Zasady współdziałania z obsadą morską jednostki, z której wykonywane będą roboty wydobywcze lub geologiczne, w tym współdziałanie w zakresie ratownictwa górniczego i morskiego. Organizacja ratownictwa załogi w przypadku konieczności opuszczania morskiej jednostki oraz system alarmowy i rodzaj wyposażenia ratunkowego.

Rozdział XI

1.17. Opis transportu ludzi, sprzętu i materiałów.

Wykaz załączników do części podstawowej planu ruchu

1. Schemat organizacyjny zakładu górniczego z ujęciem pionów i służb technicznych oraz z uwzględnieniem stanowisk kierownictwa oraz dozoru ruchu. Przy wydobywaniu kopaliny na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej schemat organizacyjny powinien uwzględniać również obsadę morską, odpowiadającą etatyzacji statków morskich.

2. Wykaz części zakładu górniczego prowadzących samodzielnie ruch z nazwami eksploatowanych przez nie złóż kopaliny (dotyczy tylko zakładów górniczych, złożonych z więcej niż jednej części prowadzącej samodzielnie ruch).

2. Część szczegółowa planu ruchu

2.1. Nazwa, adres i dane teleadresowe oraz inne środki łączności zakładu górniczego, obiektu terenowego, jednostki terenowej, jak również nazwy najbliższych stacji kolejowych.

2.2. Rodzaj oraz podstawowe własności fizykochemiczne wydobywanej kopaliny głównej i towarzyszącej (magazynowanej substancji, składowanych odpadów).

2.3. Podstawowe dane geologiczne i hydrogeologiczne złoża.

Pierwotne i aktualne (według operatu ewidencyjnego zasobów) zasoby wydobywalne i przemysłowe kopaliny głównej oraz towarzyszącej. Przewidywane szczyptywanie zasobów według projektu zagospodarowania złoża i w okresie obowiązywania planu ruchu.

Zasady dokumentowania ilości wydobytej kopaliny.

2.4. Opis obszaru i terenu górniczego. Charakterystyka obiektów budowlanych zakładu górniczego.

2.5. Projektowane roboty w zakresie budowy nowych, przebudowy, rozbudowy, remontu, montażu i rozbiórki obiektów budowlanych zakładu górniczego — według wzoru nr 1.

2.6. Zasilanie zakładu górniczego, obiektu terenowego, jednostki terenowej w energię elektryczną, parę wodną, wodę, sprężone powietrze i inne nośniki energii związane z ruchem zakładu górniczego, z podaniem podstawowych parametrów technicznych.

2.7. Zakres projektowanych wierceń, pogłębień i rekonstrukcji odwiertów, względnie ich likwidacji.

2.8. Sposoby i harmonogram likwidacji odwiertów, ich oznakowanie oraz zabezpieczenie odwiertów wyłączonych z eksploatacji na okres dłuższego przestoju.

2.9. Sposób odprowadzania wód złożowych i związane z tym instalacje techniczne.

2.10. Opis stref pożarowych i stref zagrożenia wybuchem oraz miejsc i pomieszczeń zagrożonych powstaniem atmosfery niezdymnej do oddychania.

2.11. Opis schematu technologicznego eksploatacji, w tym podstawowe parametry techniczne wydobywania kopaliny.

Opis systemu kontrolno-pomiarowego procesu technologicznego oraz zakres, rodzaj i częstotliwość pomiarów parametrów złożowych i eksploatacyjnych.

Przygotowanie kopaliny do transportu. Charakterystyka urządzeń (instalacji) do przygotowania kopaliny do transportu.

2.12. Opis sposobu zabezpieczenia wyrobiska w razie ujawnienia przedmiotu o charakterze zabytku.

2.13. Zamierzenia w zakresie rekultywacji terenów po działalności górniczej.

2.14. Przedsięwzięcia dla zapewnienia ochrony środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem zadań w zakresie:

- 1) ochrony powierzchni,
- 2) ochrony wód powierzchniowych,
- 3) ochrony wód podziemnych,
- 4) ochrony powietrza,
- 5) ochrony przed hałasem i wibracjami,
- 6) ochrony przed odpadami.

A. W planie ruchu zakładu górniczego wydobywającego kopaliny stałe otworami wiertniczymi, poza postanowieniami ujętymi w punktach 2.1—2.14, należy dodatkowo uwzględnić:

2.15. Planowane rejony eksploatacyjne, fronty eksploatacyjne, ich długości, kierunki, a przy wydobywaniu soli otworami wiertniczymi — wymiary komór eksploatacyjnych i filarów międzykomorowych.

2.16. Ogólne założenia geologiczno-techniczne odwiertów eksploatacyjnych, odprężających, obserwacyjnych i innych.

2.17. Podstawowe parametry wydobywania kopaliny na poszczególnych frontach (polach lub odwiertach) eksploatacyjnych, w tym wymagane kryteria i parametry mediów technologicznych.

2.18. Zasady przygotowania odwiertów przed ich włączeniem do eksploatacji oraz kryteria wyłączania odwiertów z eksploatacji i sposób ich zabezpieczenia.

2.19. Zasady odprężania złoża.

2.20. Rozmieszczenie otworów i barier odprężających z określeniem przewidywanej ilości odbieranych płynów na poszczególnych kierunkach i rejonach złoża.

2.21. Stosowane systemy i zabezpieczenia przed uszkodzeniem filarów ochronnych, międzykomorowych, naruszaniem półek ochronnych oraz wypływami płynów na powierzchnię.

2.22. Sposoby odprowadzania kopaliny ze złoża (rurociągi, zbiorniki, przepompownie i inne instalacje oraz urządzenia).

2.23. Opis przewidywanych robót specjalnych w odwiertach związanych z intensyfikacją przyprawy bądź udrożnienia instalacji.

B. W planie ruchu zakładu górniczego wydobywającego kopaliny ciekłe lub gazowe otworami wiertniczymi poza postanowieniami ujętymi w pkt 2.1—2.14 należy dodatkowo uwzględnić:

2.24. Zaliczenie odwiertu do odpowiedniej kategorii zagrożenia siarkowodorowego.

2.25. Zasady prowadzenia próbnej lub stałej eksploatacji, warunki wydobywania kopaliny z poszczególnych odwiertów i horyzontów produkcyjnych.

Przewidywane zabiegi specjalne w odwiertach i wtórne metody eksploatacji złoża.

C. W planie ruchu zakładu górniczego wydobywającego kopaliny ciekłe lub gazowe otworami wiertniczymi na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej, poza postanowieniami ujętymi w punktach 2.1—2.11, 2.14, 2.16, 2.24 i 2.25, należy dodatkowo uwzględnić:

2.26. Dane lokalizacyjne odwiertu, głębokość morza w tym miejscu oraz warunki posadowienia lub kotwiczenia jednostki morskiej, z której prowadzone będą roboty wydobywcze.

D. W planie ruchu zakładu prowadzącego bezziornikowe magazynowanie substancji lub składowanie odpadów w górotworze pominać należy zagadnienia ujęte w punkcie 2.11, a dodatkowo wprowadzić:

2.27. Podstawowe dane geologiczne warstwy (serii geologicznej), w której przewidywane jest magazynowanie substancji lub składowanie odpadów w górotworze, w tym warunki izolacji miejsca magazynowania lub składowania.

2.28. Rodzaj i charakterystyka magazynowanej substancji lub składowanych odpadów.

Dane podziemnego magazynu lub składowiska: pojemność całkowita, pojemność robocza, pojemność buforowa, dopuszczalne ciśnienie maksymalne i minimalne, charakterystyka pracy magazynu (poszczególnych komór), określenie dla każdego z odwiertów podstawowych parametrów zatłaczania i odbioru.

2.29. Zamierzenia mające na celu rozbudowę zdolności magazynowania substancji i składowania odpadów (dodatkowe wiercenia, zabiegi dla poprawy chłonności warstwy magazynowej).

Niezbędne prace adaptacyjne i uzupełniające, uszczelnianie górotworu.

2.30. Opis systemu napełniania i opróżniania magazynu, z uwzględnieniem systemu kontrolno-pomiarowego procesu oraz systemu oczyszczania substancji.

2.31. Przewidziane działania kontrolne dotyczące dotrzymywania warunków magazynowania lub składowania. Zakres oraz częstotliwość badań i pomiarów, w tym szczelności magazynu.

Program obserwacji w otworach piezometrycznych.

Przewidywane działania zapobiegawcze w przypadku niekontrolowanego przedostawania się substancji z magazynu lub odpadów ze składowiska. Określenie wpływu magazynowanej substancji lub składowanych odpadów na środowisko, zjawiska zachodzące podczas kontaktu substancji i odpadów z górotworem.

E. W planie ruchu likwidowanego zakładu górniczego pominać należy zagadnienia ujęte w punktach 2.6, 2.7, 2.11, 2.12 i 2.13, a dodatkowo wprowadzić:

2.32. Zakres robót objętych likwidacją zakładu górniczego. Terminy rozpoczęcia i zakończenia likwidacji (poszczególne etapy).

2.33. Zestawienie zasobów złoża sporządzone na podstawie dodatku do dokumentacji geologicznej, rozliczającego zasoby likwidowanego zakładu górniczego. Sposób zabezpieczenia niewykorzystanej części złoża oraz złóż sąsiednich.

2.34. Opis i charakterystyka likwidowanych odwiertów, ich konstrukcja, wyposażenie wgłębne i napowierzchniowe.

Sposób oraz harmonogram likwidacji odwiertów eksploatacyjnych oraz odwiertów innego przeznaczenia.

Sposób zabezpieczenia odwiertów nielikwidowanych, które będą przekazane innemu zakładowi górniczemu.

2.35. Harmonogram likwidacji obiektów, instalacji technologicznych i urządzeń energomechanicznych zakładu górniczego. Opis obiektów niepodlegających likwidacji oraz sposób zabezpieczenia.

2.36. Inwentaryzację gruntów znajdujących się w obrębie terenu górniczego oraz przewidywane zakres i terminy wykonania prac rekultywacyjnych.

2.37. Gospodarkę wodno-ściekową i ogólne zamierzenia w tym zakresie w związku z likwidacją zakładu górniczego oraz dane ilustrujące gospodarkę wodną z dopływu naturalnego.

2.38. Przewidywane skutki likwidacji zakładu górniczego dla środowiska, z uwzględnieniem wód podziemnych i powierzchniowych oraz stateczności powierzchni. Przedsięwzięcia chroniące wyrobiska sąsiednich zakładów górniczych.

2.39. Sposoby likwidacji zapadlisk w obrębie wpływów eksploatacji górniczej.

2.40. Sposoby likwidacji pustek poeksploatacyjnych, technika ich wypełniania, rodzaj stosowanych materiałów wypełniających oraz metodyka kontroli procesu.

Wykaz załączników do części szczegółowej planu ruchu

1. Odpis koncesji oraz umowy o ustanowienie użytkowania górniczego.

2. Odpis zawiadomienia organu administracji geologicznej o przyjęciu bez zastrzeżeń dokumentacji geologicznej.

3. Odpis zawiadomienia organu koncesyjnego o przyjęciu bez zastrzeżeń dodatku do projektu zagospodarowania złoża.

4. Mapa powierzchni w skali nie mniejszej niż 1:25 000, z uwidocznieniem:

1) granic obszaru i terenu górniczego oraz terenu zakładu górniczego,

- 2) granic udokumentowania złoża,
- 3) lokalizacji odwiertów,
- 4) stref zasilania i stref ochronnych dla wód leczniczych,
- 5) stref zagrożenia wybuchem i pożarowego.

5. Mapy geologiczno-złożowe, strukturalno-tektoniczne i hydrogeologiczne głównych horyzontów w skali nie mniejszej niż 1:25 000.

6. Podstawowe przekroje geologiczne złoża (warstw górotworu stanowiących podziemny magazyn substancji lub składowisko odpadów).

7. Wykaz odwiertów z podaniem ich przeznaczenia i głębokości oraz interwałów udostępnienia horyzontów produktywnych (horyzontów magazynowanej substancji lub składowanych odpadów).

8. Schemat ideowy zasilania w energię elektryczną.

9. Odpisy pozwoleń wodnoprawnych na szczególne korzystanie z wód oraz w zakresie budownictwa wodnego i decyzji w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego, ochrony przed hałasem, ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz uzgodnień dotyczących odpadów.

10. Odpis dokumentu określającego tytuł prawny przedsiębiorcy do nieruchomości, a w przypadku wielu właścicieli nieruchomości wykaz zawartych umów z poszczególnymi właścicielami.

11. Opis szczególnych przedsięwzięć w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

Uwaga: Załącznik nr 11 należy opracować tylko w przypadku, gdy względy technologiczne bądź warunki lokalne wymagają szczególnych zabezpieczeń wykraczających poza ogólnie przyjęte zasady ochrony określone w części podstawowej planu ruchu.

A. Do planu ruchu zakładu górniczego wydobywającego kopaliny stałe otworami wiertniczymi należy dodatkowo załączyć:

12. Mapę pola eksploatacyjnego w skali nie mniejszej niż 1:5000, z wyszczególnieniem:

- 1) rejonów i kierunków prowadzonej eksploatacji,
- 2) filarów ochronnych,
- 3) zasięgu wpływów eksploatacji,
- 4) stref zagrożenia pożarowego i wybuchem,
- 5) dróg dojazdowych do odwiertów (rejonów) czynnych,
- 6) głównych ciągów technologicznych, z podaniem zdolności przesyłowych, a przy zbiornikach — zdolności magazynowych.

13. Schematy konstrukcji i uzbrojenia odwiertów — napowierzchniowe i wgłębne.

14. Schemat zasilania zakładu górniczego w parę wodną, sprężone powietrze względnie inne nośniki energii (ciecze technologiczne).

B. Do planu ruchu zakładu górniczego wydobywającego kopaliny ciekłe lub gazowe otworami wiertniczymi należy dodatkowo załączyć:

15. Schemat rurociągów technologicznych z podaniem zasadniczych parametrów, w tym pompownie i zbiorniki magazynowe.

C. Do planu ruchu zakładu górniczego wydobywającego kopaliny ciekłe lub gazowe otworami wiertniczymi na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej należy dodatkowo załączyć:

16. Odpis decyzji w sprawie wstępu na obszar morski Rzeczypospolitej Polskiej w celu wykonania robót wydobywczych.

17. Zezwolenie właściwego organu administracji rządowej na wyjście załogi w morze.

18. Zezwolenie właściwego organu administracji morskiej na posadowienie lub kotwiczenie jednostki morskiej, z której prowadzone będą roboty wydobywcze.

19. Plan zwalczania rozlewów na morzu.

D. W planie ruchu likwidowanego zakładu górniczego pominać należy załącznik 5, a dodatkowo załączyć:

20. Mapę hydrogeologiczną terenu górniczego, z uwzględnieniem obniżeń terenu, filarów ochronnych oraz pustek poeksploatacyjnych.

21. Wykaz obiektów przewidzianych do pozostawienia, nieobjętych programem likwidacji zakładu górniczego.

22. Mapę z naniesieniem obiektów, o których mowa w załączniku 21, oraz naniesieniem zmian powstałych podczas prac związanych z likwidacją zakładu górniczego.

23. Wykaz inwentaryzacji gruntów objętych wpływami działalności górniczej, wraz z przewidywanym zakresem i terminami wykonania prac rekultywacyjnych — według wzoru nr 2.

24. Zestawienie obejmujące gospodarkę wodą kopalnianą z doływu naturalnego — według wzoru nr 3.

II. SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA DOTYCZĄCE PLANU RUCHU ZAKŁADU WYDOBYWAJĄCEGO KOPALINY POSPOLITE OTWORAMI WIERTNICZYMI SPORZĄDZANEGO W FORMIE UPROSZCZONEJ

(Plan ruchu nie zawiera części podstawowej)

1. Nazwa i adres oraz dane teleadresowe zakładu górniczego (zakładu wykonawcy). Koncesja lub dowód zarejestrowania zakładu przez właściwy organ.

2. Przedmiot działalności zakładu — zakres wykonywanych prac.

3. Podstawowe dane geologiczne i hydrogeologiczne złoża.

Pierwotne i aktualne zasoby wydobywalne i przemysłowe kopaliny głównej i towarzyszącej. Projektowane szcerpywanie złoża według projektu zagospodarowania złoża i w okresie obowiązywania planu ruchu. Zasady dokumentowania ilości wydobytej kopaliny.

4. Dane techniczne dotyczące maszyn i urządzeń niezbędnych do wykonywania prac.

5. Opis robót przygotowawczych oraz budowlano-montażowych i demontażowych związanych z zakresem wykonywanych prac.

6. Opis metodyki i techniki wykonywania prac (w szczególności stosowane technologie, pomiary, badania).

7. Zabezpieczenie przeciwpożarowe obiektów, urządzeń i prac.

8. Zagrożenia mogące wystąpić w czasie wykonywania robót.

9. Czynniki szkodliwe dla zdrowia pracowników.

10. Czynniki mogące wpłynąć na naruszenie stanu środowiska.

11. Harmonogram i sposób likwidacji otworów wiertniczych lub ich zabezpieczenia oraz przywrócenie terenu do stanu poprzedniego.

12. Charakterystyka obiektów budowlanych zakładu górniczego.

13. Przedsięwzięcia dla zapewnienia ochrony środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem zadań w zakresie:

- 1) ochrony powierzchni,
- 2) ochrony wód powierzchniowych,
- 3) ochrony wód podziemnych,
- 4) ochrony powietrza,
- 5) ochrony przed hałasem i wibracjami,
- 6) ochrony przed odpadami.

Wykaz załączników do planu ruchu zakładu wydobywającego kopaliny pospolite otworami wiertniczymi

1. Schemat organizacyjny zakładu górniczego z ujęciem niezbędnych pionów i służb technicznych oraz z określeniem stanowisk kierownictwa i dozoru ruchu.

2. Odpisy koncesji i umowy o ustanowienie użytkowania górniczego.

3. Plan sytuacyjny z uwidocznieniem otworów i ich głębokości.

4. Profil geologiczny, wraz z konstrukcją otworów wiertniczych (wydobywczych).

5. Odpis zawiadomienia organu administracji geologicznej o przyjęciu bez zastrzeżeń dokumentacji geologicznej.

6. Odpis dokumentu określającego tytuł prawny przedsiębiorcy do nieruchomości.

7. Odpisy decyzji dotyczących zasilania w energię elektryczną.

8. Odpisy decyzji w sprawie ochrony środowiska.

Wzór nr 1

Zakłady górnicze wydobywające
kopaliny otworami wiertniczymi

Zakład górniczy.....

Część szczegółowa

ZESTAWIENIE PROJEKTOWANYCH ROBÓT BUDOWLANYCH
W OBIEKTACH BUDOWLANYCH ZAKŁADU GÓRNICZEGO

Lp.	Nazwa obiektu budowlanego	Lokalizacja	Informacje dotyczące dokumentacji technicznej (data i znak zatwierdzenia)	Data i l. dz. zgłoszenia robót (według art. 30 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. — Prawo budowlane) do właściwego organu	Data i l. dz. pozwolenia właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa	Planowe wykonanie			Uwagi
						stan wyjściowy	w okresie objętym planem ruchu	termin realizacji (miesiąc, rok)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Zestawienia powyższe należy opracować z podziałem na dwie części:

- A — roboty kontynuowane lub przewidziane do prowadzenia w okresie planu ruchu, na które zakład górniczy posiada pozwolenie właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa wydane w trybie obowiązujących przepisów,
- B — roboty przewidziane do prowadzenia lub rozpoczęcia w okresie planu ruchu, które będą mogły być prowadzone po uprzednim uzyskaniu pozwolenia właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa wydane w trybie obowiązujących przepisów.
- Zestawienie nie dotyczy maszyn i technologicznych urządzeń przerobczych.

Wzór nr 2

Zakłady górnicze wydobywające
kopaliny otworami wiertniczymi (likwidowane)INWENTARYZACJA GRUNTÓW OBJĘTYCH WPLYWEM DZIAŁALNOŚCI GÓRNICZEJ, WRAZ Z
PRZEWIDYWANYM ZAKRESEM I TERMINAMI WYKONANIA PRAC REKULTYWACYJNYCH

Przedsiębiorca	Rodzaj gruntów	Powierzchnia gruntów w ha, według stanu na dzień			Rekultywacja w latach				Powierzchnia gruntów przejętych pod działalność górnictw w latach (w ha)	Powierzchnia gruntów zrehabilitowanych i zagospodarowanych w latach (w ha)	Uwagi
		ogółem	w tym		rekultywacja w ha		zagospodarowanie w ha				
			czynna	zakończono	w toku	zakończono	w toku	zakończono			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
..... przedsiębiorca	grunty prawnie przejęte przez przedsiębiorcę										
..... zakład górniczy	grunty innych użytkowników										
..... adres, telefon	razem										

Dla zakładów prowadzących roboty eksploatacyjne otworami wiertniczymi.

Wzór nr 3

Zakłady górnicze wydobywające
kopaliny otworami wiertniczymi (likwidowane)GOSPODARKA WODĄ KOPALNIANĄ Z
DOPLYWU NATURALNEGO W ZAKŁADACH
GÓRNICZYCH

Lp.	Wskaźnik (m ³ /d)
1	Dopływ wody, w tym:
2	– woda słodka
3	– woda zasolona
4	Zrzut wody niewykorzystanej
5	Woda zagospodarowana na:
6	– cele przemysłowe pod powierzchnią
7	– cele przemysłowe na powierzchni
8	– cele socjalne związane z ruchem zakładu górniczego
9	– cele własne pozaruchowe
10	– sprzedaż
11	Zrzut ścieków po wykorzystaniu wody
12	Zrzut wody wykorzystanej i niewykorzystanej, w tym:
13	– do wód powierzchniowych
14	– do ziemi/górotworu
15	– do kanalizacji

Dla zakładów górniczych
wydobywających
siarkę, sól i metan
z pokładów węgla

Uwagi:

- dane liczbowe w zaokrągleniu do liczb całkowitych,
- występujące zależności:
1=2+3
1=4+5
5=6+7+8+9+10
12=4+11
5≥11
- dane średnioroczne.

Załącznik nr 4**I. SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA DOTYCZĄCE PLANU RUCHU ZAKŁADU WYKONUJĄCEGO ROBOTY GEOLOGICZNE**

(Plan ruchu zakładu wykonującego roboty geologiczne nie zawiera części podstawowej)

1. Nazwa, adres i dane teleadresowe zakładu, wiertni oraz przedsiębiorcy.

2. Przedmiot działalności zakładu wykonującego roboty geologiczne — cel i zakres wykonywanych prac.

Inne rodzaje wykonywanych robót podlegające nadzorowi organu nadzoru górniczego.

3. Podstawowe dane techniczne maszyn i urządzeń niezbędnych do wykonania prac (w szczególności rodzaj urządzeń wiertniczych).

4. Podstawowe dane techniczne stosowanych urządzeń energetycznych.

Zasilanie w energię elektryczną (podstawowe i rezerwowe).

5. Opis robót montażowych i demontażowych wiertni (jednostki morskiej).

6. Opis występujących zagrożeń naturalnych oraz zagrożeń ze strony wód opadowych, wraz z zaliczeniem do odpowiednich stopni, kategorii lub klas zagrożeń.

7. Charakterystyka zagrożenia pożarowego.

8. Opis zabezpieczenia miejsca ujawnienia przedmiotu o charakterze zabytku.

9. Czynniki szkodliwe dla zdrowia pracowników, w tym zapylenie, hałas, wibracja.

10. Rodzaje i sposoby łączności.

11. Zakres prac pomiarowych, badawczych (w szczególności geofizycznych, hydrogeologicznych, technicznych) oraz innych prac przewidywanych do wykonania w otworach w czasie wiercenia i po zakończeniu wiercenia.

12. Przewidywane zabiegi specjalne w otworach (w szczególności dla oczyszczenia strefy przyodwiertowej, intensyfikacji przypiływu, uszczelnień).

13. Zakres i sposób stosowania materiałów promieniotwórczych oraz środków strzałowych.

14. Sposób dostarczania wody dla celów przemysłowych oraz sposób magazynowania i odprowadzania odpadów płuczkowych lub ścieków.

15. Sposób przeprowadzania badań po zakończeniu wiercenia oraz przewidywany okres prowadzenia testów produkcyjnych w odwiertach.

16. Sposób i termin likwidacji odwiertu albo sposób zabezpieczenia odwiertu do czasu przekazania go

do eksploatacji. Zasady i tryb postępowania przy przekazaniu odwiertu do eksploatacji.

17. Zamierzenia w zakresie rekultywacji terenów po działalności górniczej.

18. Przedsięwzięcia dla zapewnienia ochrony środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem zadań w zakresie:

- 1) ochrony powierzchni,
- 2) ochrony wód powierzchniowych,
- 3) ochrony wód podziemnych,
- 4) ochrony powietrza,
- 5) ochrony przed hałasem i wibracjami,
- 6) ochrony przed odpadami.

A. W planie ruchu zakładu wykonującego roboty geologiczne na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej, poza postanowieniami ujętymi w punktach 1—18, należy dodatkowo uwzględnić:

19. Zasady współdziałania z obsadą morską jednostki, z której wykonywane będą roboty geologiczne, w tym współdziałanie w zakresie ratownictwa górniczego i morskiego. Organizacja ratownictwa w przypadku konieczności opuszczania morskiej jednostki oraz system alarmowy i rodzaj wyposażenia ratunkowego.

20. Dane lokalizacyjne odwiertu, głębokość morza w tym miejscu oraz warunki posadowienia lub kotwienia jednostki morskiej (platformy), z której prowadzone będą roboty geologiczne.

21. Charakterystykę jednostki morskiej, z której prowadzone będą roboty geologiczne (rodzaj i typ, zasadnicze wyposażenie, główne parametry techniczne).

22. Opis wyposażenia nautycznego — oznakowania świetlnego, systemów sygnalizacji świetlnej i dźwiękowej.

23. Opis transportu ludzi, sprzętu i materiałów.

Wykaz załączników do planu ruchu zakładu wykonującego roboty geologiczne

1. Schemat organizacyjny zakładu z ujęciem pionów i służb technicznych oraz z uwzględnieniem stanowisk kierownictwa oraz dozoru ruchu.

2. Odpis koncesji, a w przypadku wykonywania robót geologicznych niewymagających koncesji — decyzja właściwego organu administracji geologicznej zatwierdzająca projekt prac geologicznych.

3. Projekt (projekty) geologiczno-techniczny otworu — według wzoru nr 1.

4. Mapa sytuacyjna w skali nie mniejszej niż 1:25 000 z naniesioną lokalizacją otworu (otworów) oraz jego oznaczeniem.

5. Odpis dokumentu określającego tytuł prawny przedsiębiorcy do nieruchomości, a w przypadku wielu właścicieli nieruchomości — wykaz umów zawartych z poszczególnymi właścicielami.

6. Schemat ideowy zasilania wiertni w energię elektryczną.

7. Odpisy pozwoleń wodnoprawnych na szczególne korzystanie z wód oraz w zakresie budownictwa wodnego i decyzji w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego, ochrony przed hałasem, ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz decyzji i uzgodnień dotyczących zasad postępowania z odpadami.

A. W planie ruchu zakładu wykonującego roboty geologiczne na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej pominąć należy zagadnienia ujęte w punktach 3 i 5, a dodatkowo wprowadzić:

8. Odpis decyzji w sprawie wstępu na obszar morski Rzeczypospolitej Polskiej w celu wykonania robót geologicznych.

9. Zezwolenie właściwego organu administracji rządowej na wyjście załogi w morze.

10. Zezwolenie właściwego organu administracji morskiej na kotwiczenie lub posadowienie morskiej jednostki, z której prowadzone będą roboty geologiczne.

11. Projekt geologiczno-techniczny otworu — według wzoru nr 2.

12. Plan zwalczania rozlewów na morzu.

II. SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA DOTYCZĄCE PLANU RUCHU ZAKŁADU WYKONUJĄCEGO BADANIA GEOFIZYCZNE WYMAGAJĄCE UŻYCIA MATERIAŁÓW WYBUCHOWYCH.

(Plan ruchu nie zawiera części podstawowej)

1. Nazwa, adres oraz dane teleadresowe i środki łączności zakładu.

2. Przewidywany zakres robót. Założenia projektu prac geologicznych.

3. Przewożenie, przenoszenie i magazynowanie środków strzałowych oraz częstotliwość i zasady kontroli.

4. Rodzaj stosowanych środków strzałowych i sprzętu strzałowego.

5. Prace przygotowawcze poprzedzające właściwe roboty strzałowe. Zasady zawiadamiania oraz zabezpieczenia rejonów robót strzałowych.

6. Zasady i sposób wykonywania robót strzałowych. Rejony wyłączone z prowadzenia robót strzałowych dla ochrony obiektów i instalacji technicznych. Zasady uzgodnień.

7. Wyznaczanie stref zagrożenia oraz zabezpieczenie ludzi, mienia oraz ciągłości ruchu zakładu przed skutkami robót strzałowych.

8. Rodzaj stosowanych wiertnic oraz pozostałe wyposażenie techniczne związane z wierceniem.

9. Wiercenie otworów strzałowych, ich konstrukcja, przewidywane głębokości.

10. Sposób odprowadzenia odpadów płuczkowych i ścieków oraz składowania odpadów.

11. Opis sposobu zabezpieczenia wyrobiska w razie ujawnienia przedmiotu o charakterze zabytku.

12. Likwidacja otworów strzałowych.

13. Zamierzenia w zakresie rekultywacji terenów po działalności górniczej.

14. Zasady uregulowania prawa wstępu na nieruchomości, na których przewiduje się wykonywanie badań (miejsce przechowywania dokumentów potwierdzających wstęp na nieruchomości).

15. Przedsięwzięcia dla zapewnienia ochrony środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem zadań w zakresie:

1) ochrony powierzchni,

2) ochrony wód powierzchniowych,

3) ochrony wód podziemnych,

4) ochrony powietrza,

5) ochrony przed hałasem i wibracjami,

6) ochrony przed odpadami.

Wykaz załączników do planu ruchu sporządzanego w formie uproszczonej zakładu górniczego wykonującego badania geofizyczne wymagające użycia materiałów wybuchowych

1. Schemat organizacyjny zakładu górniczego z określeniem pionów i służb technicznych oraz z uwzględnieniem wykazu stanowisk kierownictwa i dozoru ruchu.

2. Odpis koncesji.

3. Mapa powierzchni z oznaczeniem profili z wyszczególnieniem istniejących obszarów górniczych, granic koncesji, obiektów wymagających szczególnej ochrony.

4. Dokumentacja strzałowa lub metryka strzałowa.

5. Opis szczególnych przedsięwzięć w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

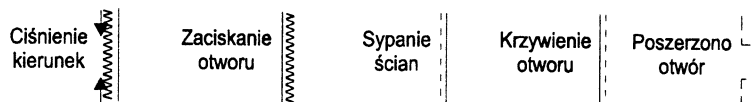

Uwaga:

1. Oznaczenie graficzne: skał, wód, solanek, ropy, gazu, węgla i innych kopalin – według obowiązujących norm.

2. Znaki umowne:

3. Wszelkie zmiany w konstrukcji otworu mogą być wprowadzane w zgodności z projektem prac geologicznych.

841

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

z dnia 14 czerwca 2002 r.

w sprawie zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych.

Na podstawie art. 73a ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 110, poz. 1190, Nr 115, poz. 1229 i Nr 154, poz. 1800) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) kryteria oceny występujących w zakładach górniczych zagrożeń naturalnych: tąpnięciami, metanowego, wyrzutami gazów i skał, wybuchem pyłu węglowego, wodnego, erupcyjnego, siarkowodorowego, radiacyjnego naturalnymi substancjami promieniotwórczymi, a także działaniem pyłów szkodliwych dla zdrowia,
- 2) szczegółowe zasady zaliczania zagrożeń, o których mowa w pkt 1,
- 3) sposób zaliczania złóż (pokładów), ich części lub wyrobisk do poszczególnych stopni (kategorii, klas) zagrożeń,
- 4) przypadki, w których zaliczeń może dokonywać kierownik ruchu zakładu górniczego.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) wstrząsie górotworu — rozumie się przez to wyładowanie energii nagromadzonej w górotworze, objawiające się drganiem górotworu i zjawiskami akustycznymi, niepowodujące pogorszenia funkcjonalności wyrobisk i bezpieczeństwa ich użytkowania,
- 2) zjawisku odprężenia w wyrobisku — rozumie się przez to zjawisko dynamiczne spowodowane wstrząsem górotworu, w wyniku którego wyrobisko lub jego odcinek uległo uszkodzeniu, niepowodującemu jednak utraty jego

funkcjonalności lub pogorszenia bezpieczeństwa jego użytkowania,

- 3) tąpnięciu — rozumie się przez to zjawisko dynamiczne spowodowane wstrząsem górotworu, w wyniku którego wyrobisko lub jego odcinek uległo gwałtownemu zniszczeniu lub uszkodzeniu, w następstwie czego nastąpiła całkowita albo częściowa utrata jego funkcjonalności lub bezpieczeństwa jego użytkowania,
- 4) zagrożeniu tąpnięciami — rozumie się przez to możliwość wystąpienia tąpnięcia w rezultacie niekorzystnych warunków górniczo-geologicznych w wyrobisku lub w jego otoczeniu,
- 5) skłonności górotworu i skał do tupań — rozumie się przez to zdolność do kumulowania energii w górotworze lub skałach i nagłego jej wyzwolenia w momencie zmiany lub zniszczenia ich struktury,
- 6) odprężeniu partii złoża (pokładu) — rozumie się przez to dokonanie takich zabiegów technicznych w tej partii złoża (pokładu) lub jego sąsiedztwie, w szczególności eksploatację sąsiednich pokładów lub wykonanie strzelań powodujących destrukcję górotworu, których skutkiem jest pozbawienie tej partii złoża (pokładu) zdolności do kumulowania energii lub obniżenia tej zdolności,
- 7) metanonośności — rozumie się przez to objętościową ilość metanu pochodzenia naturalnego, zawartą w jednostce wagowej w głębi calizny węglowej,
- 8) izoliniach metanonośności — rozumie się przez to linie oddzielające obszary o zróżnicowanej metanonośności w pokładach węgla,
- 9) polach metanowych — rozumie się przez to wyrobiska w pokładzie metanowym, wraz z wyrobiskami odprowadzającymi powietrze z tych wyrobisk,
- 10) całkowitej gazonośności — rozumie się przez to zawartość dwutlenku węgla lub metanu, lub łączną zawartość tych oraz innych gazów pochodzenia naturalnego w górotworze,